

PROTOKÓŁ Nr 50-2/2023

z posiedzenia Komisji Zrównoważonego Rozwoju Rady Miasta Gdańska w VIII Kadencji Rady Miasta Gdańska, które odbyło się **28 marca 2023 roku** (wtorek), rozpoczęte o **godz. 16:00 - zdalne w aplikacji Microsoft TEAMS**.

Posiedzeniu przewodniczyła Radna Anna Gołędzinowska - Przewodnicząca Komisji Zrównoważonego Rozwoju Rady Miasta Gdańska.

Powitała radnych i gości oraz poinformowała, że jest dość istotna kwestia związana z techniką i kilka informacji porządkowych, ponieważ widzę, że są tutaj z nami osoby, które być może biorą udział po raz pierwszy w posiedzeniu naszej Komisji. Jeżeli chcą Państwo zabrać głos, to proszę tutaj skorzystać z przycisku podniesienia ręki. Myślę, że po latach już pandemii, to jest dość oczywisty język, ale na wszelki wypadek przypominam. Zasada jest taka, że jeżeli tj. punkt programu, do którego jest wiele pytań, to niejako pierwszeństwo mają radni, natomiast my zawsze prowadzimy tak te posiedzenia, aby tu wszyscy zainteresowani zdążyli odnieść się do sprawy. Posiedzenie jest nagrywane, nie jest to nagranie w celach medialnych, ale w celu zarchiwizowania posiedzenia i jego przebiegu, natomiast w związku z przepisami prawnymi jestem zobowiązana Państwa poinformować, że biorąc Państwo udział w posiedzeniu wyrażacie zgodę na utrwalanie jego głosu i wizerunku, jeżeli decydujecie się skorzystać z kamerek.

Tyle kwestii formalnych. Przechodzę do sprawdzania quorum, zgodnie z zasadami, które nas obowiązują przy pracy zdalnej.

Lp.	Nazwisko i imię	Stanowisko	Początek obrad
1.	Gołędzinowska Anna	Przewodnicząca	Obecna
2.	Jaroszewicz Waldemar	Wiceprzewodniczący	Obecny
3.	Błaszczyk Kamila	Członek Komisji	Obecna
4.	Czerniewska Katarzyna	Członek Komisji	Obecna
5.	Majewski Przemysław	Członek Komisji	Obecny
6.	Skarbek Mateusz	Członek Komisji	Obecny
7.	Śpiewak-Dowbór Cezary	Członek Komisji	Obecny

Na stan siedmiu (7) członków Komisji, w posiedzeniu uczestniczyło siedmiu (7), czyli było quorum do podejmowania prawomocnych opinii, wniosków i innych stanowisk. **Listy obecności członków Komisji stanowią załącznik nr 1, lista gości stanowi załącznik nr 2 do protokołu.**

Przechodzimy do procedowania naszego dzisiejszego posiedzenia. Szanowni Państwo Radni otrzymaliście porządek obrad w regulaminowym terminie. **Porządek stanowi**

załącznik nr 3 do protokołu. Mamy dwie propozycje zmiany porządku obrad i w związku z informacją uzyskaną dosłownie kilka minut temu od profesora Lorensa, który też proponuje jedną modyfikację. Jeżeli chodzi o porządek obrad, tutaj mamy do wprowadzenia jeden druk. Jest to sytuacja, wydaje mi się o tyle klarowna, że ten druk wpłynął już trochę po zwołaniu naszej Komisji, natomiast on wpłynął o tyle wcześniej, że jest już w porządku najbliższej sesji Rady Miasta, więc wydaje mi się, że jako Komisja wiodąca pod względem merytorycznym w tej kwestii jak najbardziej powinniśmy przeprowadzić dyskusję i wyrazić swoje stanowisko. Jest to projekt uchwały w sprawie ustanowienia pomnika przyrody - Druk Nr 1585. Kolejna kwestia tj. wprowadzenie do porządku obrad, no omawianego już, jeżeli chodzi o pewne założenia, czy sygnalizowanego na posiedzeniach naszej Komisji dokumentu, jakim jest Gdańska Polityka Zieleni. Okazało się, że tutaj zespół Biura Rozwoju Gdańska znalazł czas za co jestem wdzięczna i proponuję, żebyśmy ten dopiero co ukończony dokument omówili. Natomiast, jeśli chodzi o zmianę porządku obrad, to proponowałabym przesunięcie punktu dotyczącego masterplanów za głosowanie dotyczące pomników przyrody. Tutaj okazało się, że pan profesor ma pilne zobowiązania, ponieważ wiem, że uczestniczą w tym posiedzeniu osoby szczególnie zainteresowane tym punktem, to nie chciałabym, żeby nam to umknęło. Najpierw kolejno będziemy procedować wprowadzenie do porządku obrad projektu uchwały, zawartego w Druku Nr 1585 tj. ustanowienia pomnika przyrody, kto z państwa radnych jest za, przeciw lub wstrzymał. Gdy projekt zostanie wprowadzony będzie procedowany w punkcie 2.1.

Głosowanie:

<i>Lp.</i>	<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Za</i>	<i>Przeciw</i>	<i>Wstrzymał się</i>
1.	Anna Gołędzinowska	Za	X	X
2.	Waldemar Jaroszewicz	Za	X	X
3.	Błaszczyk Kamila	Za	X	X
4.	Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
5.	Przemysław Majewski	Za	X	X
6.	Mateusz Skarbek	Za	X	X
7.	Cezary Śpiewak-Dowbór	Za	X	X

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Bardzo Państwu dziękuję. I w tym momencie procedujemy wprowadzenie do porządku obrad punktu polegającego na omówieniu Gdańskiej Polityki Zieleni. Gdy projekt zostanie wprowadzony będzie procedowany w punkcie 5.1.

Głosowanie:

<i>Lp.</i>	<i>Imię i nazwisko</i>	<i>Za</i>	<i>Przeciw</i>	<i>Wstrzymał się</i>
1.	Anna Gołędzinowska	Za	X	X
2.	Waldemar Jaroszewicz	Za	X	X
3.	Błaszczyk Kamila	Za	X	X
4.	Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
5.	Przemysław Majewski	Za	X	X
6.	Mateusz Skarbek	Za	X	X
7.	Cezary Śpiewak-Dowbór	Za	X	X

Czy ktoś z Państwa Radnych ma jakieś uwagi do tego porządku obrad?

Nie widzę. W związku z tym prosiłabym o deklarację dotyczącą przyjęcia, wstrzymania się, bądź bycia przeciw **następującemu porządkowi obrad:**

1. Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Gdańska na 2023 rok - w zakresie działania Komisji - Druk Nr 1582.

Przedstawia: Pani Izabela Kuś - Skarbnik Miasta Gdańska

2. Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Gdańska - w zakresie działania Komisji - Druk Nr 1583.

Przedstawia: Pani Izabela Kuś - Skarbnik Miasta Gdańska

2.1. Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG w sprawie ustanowienia pomnika przyrody - Druk Nr 1585.

Przedstawia: Pan Marcin Tryksza – p.o. Kierownika Referatu Bioróżnorodności w Wydziale Środowiska

2.2. Masterplany dla dzielnic i innych obszarów miasta Gdańska.

Przedstawia: Pan Piotr Lorens – Architekt Miasta

3. Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG w sprawie określenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2023 roku - Druk Nr 1566.

Przedstawia: Pani Olga Goitowska – Dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej

4. Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Gdańska - Druk Nr 1575.

Przedstawia: Pani Ewa Pielak – Zastępca Dyrektora w Biurze Rozwoju Gdańska

5. Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia Regulaminu korzystania z cmentarzy komunalnych w Gdańsku - Druk Nr 1576.

Przedstawia: Pani Barbara Tusk - Zastępca Dyrektora GZDiZ ds. Przestrzeni Publicznej

5.1. Gdańska Polityka Zieleni.

Przedstawia: Pani Anna Fikus-Wójcik - przedstawicielka Biura Rozwoju Gdańska

6. Sprawy bieżące, wolne wnioski, korespondencja.

Głosowanie za przyjęciem porządku obrad:

Lp.	Nazwisko i imię	Głosowanie „Za”	Głosowanie „Przeciw”	Głosowanie „Wstrzymał/a się”
1.	Golędzinowska Anna	Za	X	X
2.	Jaroszewicz Waldemar	Za	X	X
3.	Błaszczyk Kamila	Za	X	X
4.	Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
5.	Majewski Przemysław	Za	X	X
6.	Skarbek Mateusz	Za	X	X
7.	Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

Komisja porządek obrad przyjęła - 7 głosami za - jednogłośnie.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Bardzo dziękuję. Porządek został przyjęty, przechodzimy do procedowania punktu pierwszego.

PUNKT – 1.

Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Gdańska na 2023 rok - w zakresie działania Komisji – Druk Nr 1582.

Przedstawia: Pani Agnieszka Trojanowska – Dyrektor Wydziału Budżetu Miasta i Podatków

Oryginał projektu uchwały znajduje się w protokole z sesji Rady Miasta Gdańska z 30 marca 2023 r. – sprawa **BRMG.0006.79.2023.**

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Tradycyjnie są to kwestie budżetowe. Jest to druk Nr 1582. Panią Dyrektor Trojanowską bardzo proszę o wprowadzenie.

Pani Agnieszka Trojanowska – Dyrektor Wydziału Budżetu Miasta i Podatków

Dzień dobry Państwu.

Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo.

Przedmiotowym drukiem zmieniamy uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu miasta Gdańska na bieżący rok. W tym projekcie uchwały mamy bardzo dużą ilość zmian, głównie wynikających z odtworzenia środków na zadania przede wszystkim inwestycyjne, których nie udało się zrealizować w roku poprzednim. W tym odtwarzane są zadania realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego oraz na zadania inwestycyjne rad dzielnic. Ponadto, jeśli chodzi o stronę wydatkową dużą grupę zmian stanowią zwiększenia wydatków w jednostkach na podwyżki wynagrodzeń w wysokości 500 złotych brutto na etat od stycznia bieżącego roku.

Jeżeli chodzi o dochody ogółem, zwiększamy je o przeszło 33 miliony złotych, natomiast wydatki zwiększamy o przeszło 214 milionów złotych. Przychody zwiększamy również o 50 milionów złotych z tytułu emisji obligacji, a rozchody o 5 milionów złotych z tytułu pożyczki, która ma być udzielona dla Fundacji Hospicyjnej.

Jeśli chodzi o plan dochodów, to kilka takich bardziej szczegółowych zmian. Zwiększamy plan dochodów m.in. o przeszło 1,3 miliona złotych. Są to środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację zadania w ramach programu ciepłe mieszkanie. Ponadto zwiększamy plan dochodów o 4 miliony złotych z tytułu wpływu darowizny z Fundacji Orlen na dofinansowanie zadania pod nazwą „Remediacja terenu Szańca Zachodniego w Gdańsku Nowym Porcie. Zwiększamy również plan dochodów o 150 tysięcy złotych w związku z podpisaniem porozumienia między gminą a województwem pomorskim w związku z powierzeniem gminie zadań zarządcy drogi wojewódzkiej Nr 501. Następnie zwiększamy plan dochodów z tytułu rozliczenia dotacji celowej udzielonej Gdańskim Nieruchomościom o przeszło 740 tysięcy złotych. Zwiększamy również plan dochodów z tytułu dotacji z WFOŚ i GW na dofinansowanie termomodernizacji budynku przy ul. Biologicznej 1 o kwotę 100 tysięcy złotych. Z tytułu wpłat inwestorów zwiększamy plan dochodów o przeszło 2,5 miliona złotych. Dużą też grupę zmian po stronie dochodowej są zmiany wynikające z aktualizacji harmonogramu rzeczowo-finansowych zadań na projekty majątkowe. Per saldo kwota tego zwiększenia tj. przeszło 19,5 miliona złotych. Zadania, na których dokonywane są zmiany są w uzasadnieniu projektu uchwały szczegółowo wymienione wraz z kwotami tych zmian.

Jeśli chodzi o stronę wydatkową, to w Biurze Rozwoju Gdańska zwiększamy plan wydatków o przeszło 900 tysięcy złotych z przeznaczeniem na podwyżki wynagrodzeń. Podobnie w Gdańskim Zarządzie Dróg i Zieleni kwota zwiększenia z tytułu zabezpieczenia środków na podwyżki tj. przeszło 3,2 miliona złotych. Ponadto w GZDiZ odtwarzamy środki niezrealizowane w roku ubiegłym w ramach Budżetu Obywatelskiego o przeszło 1,5 miliona złotych. Natomiast, jeśli chodzi o odtworzenie środków niezrealizowanych w 2022 roku poza Budżetem Obywatelskim tj. kwota prawie 8,5 miliona złotych.

W Wydziale Gospodarki Komunalnej per saldo plan wydatków zwiększamy o przeszło 15,8 miliona złotych, z tego największa pozycja dotyczy planu wydatków na dotację przedmiotową dla Gdańskich Nieruchomości. Ponadto 2,9 miliona złotych zwiększamy również dotację przedmiotową dla Gdańskich Nieruchomości, ale z przeznaczeniem na zabezpieczenie kwoty podwyżek dla pracowników. Podobnie w Zarządzie Transportu Miejskiego zwiększamy plan wydatków mających na celu zabezpieczenie wynagrodzeń pracowników i to będzie kwota przeszło 851 tysięcy złotych. Jeśli chodzi natomiast o zwiększenie planu wydatków Wydziału Projektów Inwestycyjnych per saldo to zwiększenie wynosi 150 milionów złotych, niemniej w ramach tych zmian mamy osobno opisane w uzasadnieniu uchwały zmiany związane z odtwarzaniem środków niewydatkowanych w roku 2022 i osobno pozostałe zmiany na projektach. Jeśli chodzi o odtworzenia środków niewydatkowanych, to w ramach tych odtworzeni środki na zadania inwestycyjne rad dzielnic tj. kwota prawie 6 milionów złotych, natomiast środki realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego tj. kwota przeszło 16 milionów złotych i pozostałe zmiany na projektach tj. przeszło 130 milionów złotych. Wszystkie te zmiany zostały szczegółowo opisane w uzasadnieniu do projektu uchwały z podaniem nazwy zadania, podmiotu koordynującego i kwoty. Dziękuję bardzo i proszę o pozytywne zaopiniowanie.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Faktycznie duże zmiany. Z jednej strony pewnych z nich spodziewaliśmy się, takich jak kwestie przesunięć dotyczących chociażby płac, natomiast pewne zmiany biorąc pod uwagę profil działalności Komisji i zadania Komisji, chociaż wiem, że one zostały,

jeśli chodzi o pani omówienie tutaj wybrane z uwzględnieniem tej specyfiki, tj. to co przez 2 lata przynajmniej ciągnęło się w dyskusjach na Komisji, już w pewnym momencie obawialiśmy się, że tj. sprawa przegrana, tzn. remediacja Szańca Zachodniego, że tutaj jednak znalazła się inna formuła niż finansowanie unijne i że te prace są prowadzone. Podobnie kwestia działań termomodernizacyjnych, opis tradycyjnie bardzo szczegółowy. Tutaj myślę, że jeśli chodzi o pożyczkę dla fundacji hospicyjnej, to warto podkreślić kwestię centrum opieki wytchnieniowej, czyli pewnej nowej funkcji dotychczas dość znacząco brakującej, jeżeli chodzi o dostępność takiej usługi na terenie miasta Gdańska.

Czy Państwo Radni, albo pozostali goście naszego posiedzenia mają jakieś pytania do pani dyrektor? Nie widzę, w związku z tym przychodzimy do głosowania.

Ustalenia: Opinia Komisji

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Poddała pod głosowanie przyjęcie i pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały Rady Miasta Gdańska zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Gdańska na 2023 rok - w zakresie działania Komisji – Druk Nr 1582.

Głosowanie:

Nazwisko i imię	Głosowanie „Za”	Głosowanie „Przeciw”	Głosowanie „Wstrzymał/a się”
Gołędzinowska Anna	Za	X	X
Jaroszewicz Waldemar	Za	X	X
Błaszczyk Kamila	Za	X	X
Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
Majewski Przemysław	X	X	Wstrzymał się
Skarbek Mateusz	Za	X	X
Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

Po wysłuchaniu informacji i wyjaśnień przedstawionych przez Panią Agnieszkę Trojanowską – Dyrektor Wydziału Budżetu Miasta i Podatków, Komisja – 6 głosami za, przy 0 głosach przeciwnych i 1 głosie wstrzymującym się - **przyjęła i pozytywnie zaopiniowała** przedmiotowy projekt uchwały – zawarty w druku nr 1582 - w zakresie działania Komisji - bez poprawek. **Opinia Nr 50-2/199/9/2023 – oryginał został przekazany do protokołu z sesji Rady Miasta Gdańska z dnia 27 kwietnia 2023 roku.**

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Bardzo dziękuję. Przechodzimy do następnego punktu obrad.

PUNKT – 2.

Rozpatrzenie projektu uchwały RMG zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miasta Gdańska – Druk nr 1583 - w zakresie działania Komisji.

Przedstawia: Pani Agnieszka Trojanowska – Dyrektor Wydziału Budżetu Miasta i Podatków

Oryginał projektu uchwały znajduje się w protokole z sesji Rady Miasta Gdańska z 30 marca 2023 r. – sprawa **BRMG.0006.80.2023.**

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

W tym miejscu, tak logicznym układem i niejako tradycją przechodzimy do zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej, bardzo proszę o wprowadzenie.

Pani Agnieszka Trojanowska – Dyrektor Wydziału Budżetu Miasta i Podatków

Bardzo dziękuję. Tylko tak uprzedzając, gdybym straciła kontakt, bo właśnie przed chwilą straciłam połączenie i gdyby się coś powtórzyło, to proszę poczekać cierpliwie, gdyż to jest takie chwilowe, jestem w pracy, więc powinno szybko się naprawić.

Przechodząc do Druku Nr 1583, czyli mamy zmianę w WPF i tradycyjnie w załączniku Nr 1 do projektu uchwały dokonujemy zmian poprzez dostosowanie tych wielkości budżetowych do poprzedniego druku, czyli zmian w budżecie. Natomiast, jeśli chodzi o załącznik Nr 2 tutaj mamy bardzo dużo zmian w wykazie przedsięwzięć, które wynikają tak jak powiedziałam wcześniej przede wszystkim z odtworzenia tych niewykonanych w pełni wydatków majątkowych. I tak też one zostały dla uporządkowania opisane w uzasadnieniu, czyli mamy osobno opisane zadania, które są odtwarzane, osobno mamy opisane zmiany limitu wydatków majątkowych na przedsięwzięcia. Z uwagi na dodatkowe potrzeby oraz przesunięcia wydatków majątkowych m.in. w wyniku aktualizacji harmonogramów rzeczowo – finansowych oraz osobno opisane zmiany limitów wydatków bieżących na które otrzymujemy dofinansowanie z Unii Europejskiej oraz na pozostałe zmiany. Ponieważ tych zmian jest bardzo dużo nie będę ich omawiała, one są opisane szczegółowo i czytelnie przedstawione w tabeli w uzasadnieniu do projektu uchwały z rozbiem na poszczególne lata i na kwoty.

Natomiast chciałabym omówić nowe 4 przedsięwzięcia, które również wprowadzamy przedmiotowym drukiem:

1. Pierwsze nowe przedsięwzięcie tj. „Innowacyjne, partycypacyjne i zrównoważony model biznesowy szlaku rowerowego żelaznej kurtyny”. To przedsięwzięcie ma być realizowane w latach 2023-2025. Całkowita wartość przedsięwzięcia, limit zobowiązań wynosi 726 tysięcy złotych, z tego w 2023 roku 236 tysięcy złotych.
2. Poprawa zasad gospodarowania odpadami sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Okres realizacji przedsięwzięcia, podobnie jak poprzednie 2023-2025. Całkowita wartość przedsięwzięcia, limit zobowiązań tj. 957 tysięcy złotych, z tego w bieżącym roku 363 tysiące złotych.
3. Projektowanie i testowanie nowej polityki ograniczania, naprawy, odzyskiwania i ponownego wykorzystania odpadów ze sprzętu elektronicznego, elektrycznego i

tworzyw sztucznych w Europie Środkowej. Okres realizacji przedsięwzięcia lata 2023-2025. Limit zobowiązań 476 tysięcy złotych, z tego w bieżącym roku 84 tysiące złotych.

4. Przygotowanie miast do zrównoważonej miejskiej logistyki powietrznej. Całkowita wartość przedsięwzięcia 863 tysiące złotych. Okres realizacji 2023 -2025, w bieżącym roku limit wydatków 256 tysięcy złotych.

Dziękuję bardzo i proszę o pozytywne zaopiniowanie.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Faktycznie w dużej mierze nowe pozycje, które nie są jako takimi twardymi inwestycjami, ale mają na celu lepsze przygotowanie nas do decyzji i kolejnych działań, tak jak rozumiem te projekty. Myślę, że szczegółowo będziemy je omawiać w momencie w którym one zaistnieją faktycznie tutaj już poza kwestiami finansowymi i poza działaniami wydziału pani dyrektor, ale z wydziałami zajmującymi się infrastrukturą jednostkami miejskimi.

Czy Państwo Radni, albo pozostali uczestnicy naszego posiedzenia mają jakieś pytania do pani dyrektor? Nie widzę. Myślę, że faktycznie informacje w uzasadnieniu do projektu uchwały dość wyczerpująca. Tak, że w tym miejscu przechodzimy do głosowania.

Ustalenia: Opinia Komisji

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Poddała pod głosowanie przyjęcie i pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały Rady Miasta Gdańska zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miasta Gdańska - Druk nr 1583.

Głosowanie:

Nazwisko i imię	Głosowanie „Za”	Głosowanie „Przeciw”	Głosowanie „Wstrzymał/a się”
Gołędzinowska Anna	Za	X	X
Jaroszewicz Waldemar	X	X	Wstrzymał się
Błaszczyk Kamila	Za	X	X
Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
Majewski Przemysław	X	X	Wstrzymał się
Skarbek Mateusz	Za	X	X
Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

Po wysłuchaniu informacji i wyjaśnień przedstawionych przez Panią Agnieszkę Trojanowską – Dyrektora Wydziału Budżetu Miasta i Podatków, Komisja – 5 głosami za, przy 0 głosach przeciwnych i 2 głosach wstrzymujących się - **przyjęła i pozytywnie zaopiniowała** przedmiotowy projekt uchwały – zawarty w druku nr 1583 - w zakresie działania Komisji - bez poprawek. **Opinia Nr 50-2/200/10/2023 – oryginał został przekazany do protokołu z sesji Rady Miasta Gdańska z dnia 30 marca 2023 roku.**

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo.

Pozwolę sobie przywitać w naszym gronie w ramach współpracy metropolitalnej pana Wicewójta Andrzeja Chmielewskiego z Pruszcza Gdańskiego. Wiem, że tutaj szczególnie pana wójta interesuje punkt dotyczący zielonej polityki miasta. Niemniej przed nami jeszcze kilka głosowań. Myślę, że jako dawnemu radnemu procedura doskonale znana. Też sporo zajmujących tematów dotyczącej bieżącej polityki Gdańska. Przechodzimy do kolejnego punktu obrad.

PUNKT – 2.1.

Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG w sprawie ustanowienia pomnika przyrody - Druk Nr 1585.

Przedstawia: Pan Marcin Tryksza – p.o. Kierownika Referatu Bioróżnorodności w Wydziale Środowiska

Oryginał projektu uchwały znajduje się w protokole z sesji Rady Miasta Gdańska z 30 marca 2023 r. – sprawa **BRMG.0006.82.2023.**

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Jest to punkt wprowadzony przez nas do porządku obrad. Jest to kwestia pomnika przyrody, konkretnie Aleja Smęgorzyńska. Wiem, że jest to też inicjatywa oddolna, zgłoszona przez jedno z lokalnych stowarzyszeń, ale bardzo proszę przedstawiciela wydziału Środowiska o wprowadzenie.

Pan Marcin Tryksza – p.o. Kierownika Referatu Bioróżnorodności w Wydziale Środowiska

Dzień dobry.

Pani Przewodnicząca, Państwo Radni akurat dzisiejsze posiedzenie Komisji spotkało mnie w Ministerstwie Funduszy i Rozwoju Regionalnego

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Proszę walczyć o gdańskie sprawy.

Pan Marcin Tryksza – p.o. Kierownika Referatu Bioróżnorodności w Wydziale Środowiska

... tak, to też jest bardzo ciekawe spotkanie, natomiast chcieliśmy Państwu Radnym przedstawić propozycję utworzenia pomnika przyrody przy ul. Smęgorzyńskiej. Na tę okazję przygotowaliśmy prezentację. O szczegółach tej propozycji opowie pan inspektor Michał Lamczyk. Osobiście bardzo proszę o pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały, druk Nr 1585. Oddaję głos panu Lamczykowi.

Pan Michał Lamczyk – Wydział Środowiska, Starszy Inspektor w Referacie Bioróżnorodności

Dzień dobry. Staram się włączyć prezentację.

Pan Maciej Lorek – Dyrektor Wydziału Środowiska.

Dzień dobry Państwu. W międzyczasie pozwolę sobie powiedzieć, że projekt uchwały dotyczący pomnika przyrody jest przez nasz wydział rekomendowany i przygotowywany bardzo długo ...

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Dzień dobry panie dyrektorze. Pamiętam nasze rozmowy sprzed półtora roku.

Pan Maciej Lorek – Dyrektor Wydziału Środowiska.

Chciałbym przekazać taką ciekawostkę i chciałbym, żeby też inni radni wiedzieli o tym, że tutaj właściciel kancelarii, która protestuje przeciwko temu pomnikowi, gdyż twierdzi, że spadnie wartość nieruchomości. My nie podzielamy tego stanowiska, ponieważ w planie zagospodarowania przestrzennego jest jednoznaczny zapis, że te drzewa są do zachowania. Oddaję głos panu Lamczykowi. Dziękuję.

Pan Michał Lamczyk – Wydział Środowiska, Starszy Inspektor w Referacie Bioróżnorodności

Czy jest już udostępniona prezentacja, czy ją widać?

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Tak, widać.

Pan Michał Lamczyk – Wydział Środowiska, Starszy Inspektor w Referacie Bioróżnorodności

Tak jak już został nadany wstęp, to chodzi o grupowy pomnik przyrody. Pierwsza od dłuższego czasu aleja na terenie miasta Gdańska, która została zgłoszona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Dzielnicy Kokoszki. Jest to szpaler 35 dębów bezszypułkowych. Tutaj bardzo ważną jakby wartością tej alei jest fakt, że część z tych drzew, są to tzw. drzewa graniczne. Udało się wykonawcy analizy dendrologicznej ustalić, że część dębów w wieku 140 lat, które tworzą jakby wschodnią prawą flankę tej alei pomnikowej projektowanej. Są to drzewa, które rosną w linii historycznej granicy pomiędzy II Rzeczpospolitą a Wolnym Miastem Gdańskiem. Natomiast lewa flankę, zachodnia została prawdopodobnie dosadzona kilkadziesiąt lat później. Tworzą ją drzewa w wieku około 100 lat, które zostały dosadzone w celu uzupełnienia szpalera i połączenia terenów na tym miejscu zagospodarowanych.

Drzewa są w zadawalającym stanie zdrowotno-technicznym. I właśnie zarówno lokalizacja jak i ta historyczna wartość dodają bardzo dużo do konieczności jakby też ze strony Wydziału Środowiska ustanowienia tych drzew jako pomnikowe. Jest to swojego rodzaju unikat w krajobrazie Miasta Gdańska, wprawdzie oddalony trochę od głównej zabudowy, ale tym bardziej cenny krajobrazowo i leżący właśnie nadal na granicy, konkretnie trzech obrębów geodezyjnych Smęgorzyno, Kokoszki i Kiełpino Górne. Tutaj możemy zobaczyć na podkładzie z Google map, na podkładzie orto foto mapy właśnie tą lewą i prawą flankę alei. Lewa złożona z drzew troszkę młodszych dosadzonych później i prawa, czyli ta historyczna. Tutaj jest mapa, która jest również załącznikiem do projektu uchwały razem z numeracją wszystkich pomników (pokazał na planszy). I właśnie, jeżeli chodzi o kwestie własności prywatnych, to tutaj mogą Państwo zaobserwować, o które drzewa chodzi. Dotyczy to 4 działek, na których znajduje się trzech właścicieli prywatnych. Łącznie kwestia dotyczy 11

drzew z tej lewej flanki, czyli z tej młodszej i żeby lepiej unaocznić, tutaj mamy właśnie dąb bezszypułkowy nr 1, czyli rozpoczynający lewą flankę tej alei, posadzony dużo wcześniej niż kolejne drzewa. Tutaj mamy stuletnie dęby oddalone od siebie o około 10-15 metrów. Wszystkie teraz pokazywane drzewa znajdują się na własności prywatnej. Posadzone są one na nasypie ziemnym pośrodku którego była droga. Tak jak widać na zdjęciach były one intensywnie poddawane różnego rodzaju zabiegom, które redukowały niższe konary tych drzew. Natomiast na szczęście nadal są w dobrym stanie techniczno – zdrowotnym. Tutaj mamy już bardziej na zachód kolejne drzewa na własnościach prywatnych, szczególnie tutaj na uwagę zasługuje dąb oznaczony nr 10 o podwójnym zrośniętym pniu i dalej końcowe dęby, które tworzą lewą flankę na gruntach prywatnych, czyli nr 14,15,16.

Następnie prawa flankę i tutaj właśnie możemy zaobserwować tę różnicę wiekową, dęby około 140 lat. Obserwować można również to, że nie były cięte tak intensywnie jak ich młodszy koledzy i w związku z tym pokrój korony oraz otoczenie tych drzew jest zdecydowanie odmienne od tych wcześniejszych. Są to właśnie jedne z tych drzew granicznych, o których mowa była na początku prezentacji. I tak jak mówiłem ze względów krajobrazowych, ze względów historycznych oraz też ze względu na objęcie prawidłową opieką, prawidłową pielęgnacją, żeby zachować na stałe, ponieważ jeszcze są w dobrym stanie techniczno-zdrowotnym i jeszcze mogą tutaj w krajobrazie królować nad całą okolicą. Z mojej strony to wszystko, dziękuję za uwagę i proszę o pozytywne rozpatrzenie tego projektu uchwały. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Myślę, że w tym kontekście warto by było jeszcze przypomnieć. Nie wiem, czy pani Maria jest z nami, ale nazwisko pani Marii Weber i Stowarzyszenia Przyjaciół Kokoszek, które tutaj wiem, że aktywnie zabiegało. Zresztą tutaj na jednym ze slajdów Państwo pokazaliście Staw Martynka, który został objęty statusem użytku ekologicznego w ubiegłym roku przez Radę Miasta Gdańska, więc na takim terenie nowej urbanizacji, jakim są Kokoszki daje to możliwość, że ta nasza decyzja dzisiejsza i mam nadzieję, że czwartkowa da możliwość wytworzenia pewnej ochrony tożsamości miejsca, która tam istnieje pomimo, że nie były to tereny miejskie historycznie, co jest bardzo ciekawe. Tak podsumowując, rozumiem, że tutaj jednoznacznie jest to, nawiązując do Rozporządzenia kryterium krajobrazowe i kryterium historyczne, nie kryterium ilościowe, tzn. mam na myśli tutaj minimalny obwód pnia, bo to jak Państwo powiedzieli część tych drzew jest młodsza. Też chciałabym zweryfikować moją wiedzę i w razie czego, żebyście tutaj Państwo z Wydziału Środowiska ją uzupełnili, ale jeżeli chodzi o ewentualne obawy właścicieli, to w momencie, w którym jest to już układ chroniony w planie miejscowym, wydaje mi się, że oni uzyskują przez status pomnika przyrody możliwość, czy tytuł prawny do ewentualnego wsparcia przez miasto, czy jakichś prac pielęgnacyjnych, których nie mogą w tej chwili, prawda?

Pan Marcin Tryksza – p.o. Kierownika Referatu Bioróżnorodności w Wydziale Środowiska

Tak.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Czyli poniekąd taka sytuacja daje też właścicielom pewne uprawnienia w zakresie wsparcia kosztów utrzymania tego układu, więc nie można powiedzieć ...

Pan Maciej Lorek – Dyrektor Wydziału Środowiska

...tak, potwierdzam Pani Przewodnicząca. Wspieramy właścicieli nieruchomości prywatnych, na których są pomniki przyrody, pielęgnacją, ekspertyzami dokonujemy tego. Jeszcze powracając do kwestii interesu prawnego tych właścicieli, gdy Państwo widzieli tą mapę, to proszę zwrócić uwagę, ja rozumiem interes ich potrzeby zabudowy nieruchomości domem. Można coś wybudować na tej nieruchomości i to wcale nie koliduje z niemożliwością zabudowy tej działki, gdyż te drzewa rosną na zboczu, na krańcach działki. Tyle chciałem dodać.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję jeszcze za takie uzupełnienie topograficzne. Widzę, że tutaj Pan Lamczyk jeszcze raz to położenie zobrazuje.

Pan Maciej Lorek – Dyrektor Wydziału Środowiska

Tutaj na tym załączniku nr 1 do projektu uchwały doskonale widać, że te drzewa rosną na takiej skarpcie, w takiej dolinie.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Tak, tu by trzeba było, przyznam, że nie pamiętam dokładnych parametrów tego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ale o ile pamiętam pewien kod urbanistyczny da tych terenów, to na pewno nie jest dopuszczona przesadnie wysoka intensywność zabudowy, więc wydaje się, że tutaj naprawdę pozostają wciąż wysokie możliwości operowania na działce, a jednak pewien walor krajobrazowy jest unikatowy. I na dodatek jest to od północy, czyli myślę, że tu argument o zacienianiu też nie do końca działa, ale to tak mój subiektywny odbiór sytuacji. Państwo wiele czasu poświęcili na te analizy.

Czy są jakieś pytania państwa radnych, albo naszych gości w zakresie tego punktu? Nie widzę, więc wprowadzenie było wystarczająco klarowne. W takim układzie przejdziemy do głosowania.

Ustalenia: Opinia Komisji

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Poddała pod głosowanie przyjęcie i pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały Rady Miasta Gdańska w sprawie ustanowienia pomnika przyrody - Druk Nr 1585.

Głosowanie:

Nazwisko i imię	Głosowanie „Za”	Głosowanie „Przeciw”	Głosowanie „Wstrzymał/a się”
Gołędzinowska Anna	Za	X	X
Jaroszewicz Waldemar	Za	X	X
Błaszczyk Kamila	Za	X	X
Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
Majewski Przemysław	Za	X	X
Skarbek Mateusz	Za	X	X
Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

Po wysłuchaniu informacji i wyjaśnień przedstawionych przez Pana Macieja Lorka - Dyrektora Wydziału Środowiska, Pana Marcina Trykszę - p.o. Kierownika Referatu Bioróżnorodności w WŚ i Pana Michała Lamczyka - Starszego Inspektora w Referacie Bioróżnorodności oraz przeprowadzonej dyskusji, Komisja – 7 głosami za - jednogłośnie - przyjęła i pozytywnie zaopiniowała przedmiotowy projekt uchwały – zawarty w druku nr 1585 - bez poprawek. **Opinia Nr 50-2/201/11/2023 – oryginał został przekazany do protokołu z sesji Rady Miasta Gdańska z dnia 30 marca 2023 roku.**

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Widzę, że zgłasza się pani Agnieszka Bartków z Oruni, proszę bardzo.

Pani Agnieszka Bartków – RD Orunia - Św. Wojciech-Lipce - Przewodnicząca Zarządu

Tak. Przy okazji pomników przyrody chciałam się dopytać pana Michała Lamczyka z Wydziału Środowiska, jeśli oczywiście jeszcze jest. Myśmy kilka miesięcy temu złożyli wniosek na Komisji, który spotkał się z akceptacją Państwa Radnych z Komisji odnośnie do uchwalenia pomnika przyrody topoli w parku Schopenhauera. Nie mamy informacji zwrotnej co się z tym wnioskiem dzieje?

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Pani Przewodnicząca. Precyzując, ten wniosek z Komisji został skierowany faktycznie do Wydziału Środowiska. Myślę, że jeżeli będą przesłanki zweryfikowane formalnie, to jak najbardziej on zyska poparcie radnych. Natomiast procedura jest taka, że najpierw Państwo w Wydziale Środowiska dokonują jakby pierwszej weryfikacji formalnej i stosownych uzgodnień w tym zakresie.

Pani Agnieszka Bartków – RD Orunia - Św. Wojciech-Lipce - Przewodnicząca Zarządu

Tak, tylko, że bardzo dużo już czasu minęło, dlatego pytam się przy okazji tego pomnika przyrody, bo bardzo długo czekamy i kiedy moglibyśmy się spodziewać jakichś wniosków z Wydziału Środowiska?

Pan Maciej Lorek – Dyrektor Wydziału Środowiska

Na jutro będzie przygotowana odpowiedź, na to odpowie pan Marcin, bardzo proszę.

Pan Marcin Tryksza – p.o. Kierownika Referatu Bioróżnorodności w Wydziale Środowiska

Mogę dodać, że my po prostu przygotowujemy te wnioski nie pojedynczo, ale też tak grupowo. Gdy się przygotowuje pewną grupę, gdzie musimy zasięgnąć pewnej ekspertyzy, zrobić badania, to wtedy mamy po prostu przygotowaną jakąś tam pulę i wtedy przedstawiamy Państwu Radnym. Tak, że ten wniosek jest jak najbardziej realizowany, analizowany i myślę, że wkrótce znajdzie się do Państwa dyspozycji. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Bardzo dziękujemy za informację. Przechodzimy do następnego punktu obrad.

PUNKT – 2.2.

Masterplany dla dzielnic i innych obszarów miasta Gdańska.

Przedstawia: Pan Piotr Lorens – Architekt Miasta Gdańska

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Zapraszam Architekta Miasta profesora Lorensa, kwestia masterplanów jako takiego uzupełniającego narzędzia, które od pewnego czasu w Gdańsku jest stosowane. Mamy za sobą pierwsze doświadczenia, ale tutaj poniekąd Pani Przewodnicząca z Oruni przed chwilą aktywnie brała udział w posiedzeniu Komisji i wiemy, że jest tym żywo zainteresowana. Też Rada Dzielnicy na Olszynie, a nie jest to tematyka na pewno obojętna mieszkańcom Dolnego Miasta. Mam na myśli te plany kompleksowe dotyczące historycznego układu Opływu Motławy, ale tutaj gdyby pan profesor, bo na pewno bardziej doskonale ode mnie wprowadzi, mógł wprowadzić w temat również Państwa Radnych i pozostałych uczestników naszego spotkania mniej zaznajomionych z tą tematyką i omówić jakie są pierwsze doświadczenia, jakie są najbliższe plany przede wszystkim.

Pan Piotr Lorens – Architekt Miasta Gdańska.

Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo.

Tutaj długo trwały prace przygotowawcze związane z podejściem można powiedzieć do kompleksowego rozwoju na poziomie dzielnicowym, przy czym jakby pomysły w tym zakresie pojawiały się już od wielu lat. Można powiedzieć, że nawet jeszcze w studium w 2018 roku, tym które było uchwalone, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Troszeczkę wtedy wprowadziliśmy, miałem wtedy okazję pełnić funkcję na wniosek Pana Prezydenta Adamowicza jeszcze przewodniczącego Rady Studium, to było takie nieformalne ciało, które miało za zadanie tutaj wspomagać zespół Biura Rozwoju Gdańska w poszczególnych jakby decyzjach dotyczących kształtu urbanistycznego miasta. Wtedy zaproponowaliśmy uszczegółowienie można powiedzieć zapisów Studium dla poszczególnych jednostek urbanistycznych. To tak nie do końca może wyszło idealnie, ale było pewnym pierwszym jakby podejściem do spojrzenia na skalę pośrednią, pomiędzy studium uwarunkowań dla miasta czy strategią rozwoju miasta, która jest jak wiemy w skali całego miasta spojrzeniem bardzo globalnym a spojrzeniem na poszczególne plany miejscowe, które jak wiemy często mają dosyć wyrywkowy charakter i tutaj się zdarzy, jest to plan dla jednej działki na 300 m². I tutaj jakby nie ma w tym nic złego, po prostu tak ten instrument funkcjonuje. Natomiast na rozziwie między skalą miasta a skalą takiej jednej działki jest po prostu ogromny i jednocześnie obecnie jakby obowiązujące nas instrumenty planistyczne, czyli tak jak powiedziałem studium i plany miejscowe jakby nie wyczerpują całej problematyki rozwoju lokalnego a w szczególności nie odnoszą się do czegoś co jest obecnie bardzo jakby istotne, czyli do kwestii tzw. zintegrowania polityki rozwoju, czyli połączenia ze sobą pewnych decyzji o charakterze strategicznym z decyzjami przestrzennymi. Stąd, od początku można powiedzieć tutaj jakby mojej kadencji w urzędzie na funkcji Architekta Miasta podjęliśmy prace związane z przygotowaniem czegoś co byśmy nazwali masterplanami dzielnicowymi. Jest to zadanie, które ma za zadanie odpowiedzieć tutaj nam na pytanie w jaki sposób poszczególne dzielnice w sensie urbanistycznym mają się rozwijać, aczkolwiek punktem wyjścia do tego jest diagnoza społeczna, zarówno ekspercka jak i uspołeczniiona, która służyć ma zidentyfikowaniu głównych problemów rozwojowych, celów i zadań, które przed nami mają stać.

I z tego punktu widzenia przygotowaliśmy, czyli najpierw przeanalizowaliśmy tutaj można powiedzieć różnego rodzaju działania związane z analizą jak to wygląda w innych miastach. W szczególności takim ciekawym przykładem jest tutaj Łódź, która prowadziła tego typu prace już od wielu lat, ale także pojawiły się podobne przypadki w Lublinie, we Wrocławiu, w Warszawie, każde co prawda w innej nazwie i w innej formule, natomiast wszystkie te doświadczenia pozwoliły nam na zidentyfikowanie można powiedzieć pewnych podstaw teoretycznych jak takie masterplany dzielnicowe powinny wyglądać.

W zeszłym roku korzystając z projektu Euro Arenas. Jest to projekt międzynarodowy, w którym urząd oraz także Uniwersytet Gdański są tutaj stronami. Udało się nam doprowadzić do przygotowania można powiedzieć takiego zarysu metodologii przygotowywania masterplanów składających się z czterech części. Pierwsza część tj. diagnoza ekspercka. Druga część tj. diagnoza społeczna, która związana jest z procesem partycypacyjnym. Trzecia część tj. powiedziałbym część masterplanu urbanistycznego i czwarta część to są rekomendacje dotyczące wdrażania i realizacji. I takim pierwszym można powiedzieć polem doświadczalnym jest tutaj dzielnica Piecki Migowo. We współpracy z Radą Dzielnicę przygotowaliśmy ten proces. W zeszłym roku i na początku tego udało się przeprowadzić pierwsze te dwa etapy w odniesieniu właśnie do tej dzielnicy. W tej chwili właściwie kończony jest raport podsumowujący tą część. Przygotowujemy się do części urbanistycznej i do części związanej jakby z kwestiami realizacji i wdrożenia. Zakładam, że to się do końca tego roku kalendarzowego nam zakończy. Będziemy mieli pierwszy cykl jakby tutaj gotowy.

Od razu dodam, że także na wniosek pana prezydenta Grzelaka i na wniosek Rady Dzielnic Orunia- Św. Wojciech-Lipce i na wniosek Rady Dzielnic Olszynka szykujemy kolejny tego typu proces właśnie dla nich. Chcemy te dwie dzielnice traktować tutaj razem, trochę wychodząc z założenia, że rzeka Motława ma dwie strony i w związku z tym jakby obydwie te dwie strony chcemy traktować razem. Elementem tego przedsięwzięcia, które już w tej chwili podjęliśmy tj. właśnie ta diagnoza ekspercka. Ona gdzieś do końca czerwca powinna być gotowa i myślę, że też korzystając z funduszy projektu Euro Arenas uda się przeprowadzić proces partycypacyjny związany z diagnozą społeczną na jesieni tego roku. Tak więc myślę, że po tych pierwszych doświadczeniach uda się zgromadzić doświadczenia na tyle istotne, żeby je potem ewentualnie szerzej zaaplikować do innych dzielnic miasta. Dodam, że już przynajmniej dwie kolejne społeczności lokalne się do nas zgłaszają z wnioskami, żeby również tutaj jakby w odniesieniu do dzielnicy Strzyża i tutaj do wyspy portowej tzw., czyli do Wyspy Stogi traktowanej całościowo, żeby również jakby tą metodologię tutaj zaaplikować.

Jest to o tyle istotne, że w efekcie dostajemy w pewnym sensie jakby obraz potrzeb oraz kierunków kształtowania przestrzeni zgodnych z wyobrażeniami społeczności lokalnej, ale także wszystkich interesariuszy, którzy biorą udział w tym procesie i także jest to znakomita podstawa później już dla tych procesów planistycznych, formalnych, które prowadzi Biuro Rozwoju Gdańska, czy które mogą być realizowane w ramach programów rewitalizacji. Zresztą tutaj jakby ścisła współpraca z BRG w tym zakresie się odbywa. Więc tak to najogólniej rzecz ujmując wygląda. Dodam jeszcze, że też omawialiśmy całe to zagadnienie na konferencji pt. Elastyczne Planowanie, które 1 i 2 grudnia współorganizowaliśmy w zeszłym roku, z pełnym zapisem tej konferencji mogą się Państwo zapoznać na naszej

stronie internetowej. Także przygotowujemy się do wydawnictwa po tej konferencji, ale to jeszcze chwilę potrwa, bo opracowanie materiałów dobrą chwilę nam zajmie. To tyle najogólniej rzecz ujmując, jeżeli byłyby jakieś pytania to bardzo proszę.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Jeszcze tak pozwolę sobie podkreślić kwestie tego, że master plany, co bardzo silnie np. w dyskusji na Pieckach Migowie wychodzi, też wykazują nam obszary, gdzie w gruncie rzeczy nie narzędzia formalnego planowania, ale pewna koordynacja ma szansę stworzyć doskonały efekt, w tym koordynacja między partnerami publicznymi, a np. społecznymi w postaci spółdzielni mieszkaniowej do tej pory takich zagadnień nie było. Już wstępnie pan wspominał o najbliższych planach i o generalnych ramach czasowych, jeżeli chodzi o teraz te kolejne odcinki pracy. Wprawdzie wydaje mi się, że do tej listy o ile kiedyś miałam okazję rozmawiać z panią przewodniczącą, to gdzieś tam formalnie albo nieformalnie się jeszcze Aniołki zgłaszały, ale to powiedzmy, myślę nie dzisiaj o szczegółach tego.

Widzę już panią Natalię Grzymałę. Domyślam się jaki wątek zostanie poruszony, natomiast nie ukrywam, że moim takim pytaniem i jednocześnie prośbą też, biorąc pod uwagę dyskusje, które miały miejsce już na tej Komisji jest to, żeby w tym procesie uwzględnić pewne prace, które są już wykonywane przez Wydział Środowiska, tzn. z jednej strony mamy Motławę, która, bardzo słuszne założenie ma dwa brzegi, ale z drugiej strony mamy unikatowy twór, no i nie ma co ukrywać bardzo krytyczne, bardzo trudne spotkanie dziedzictwa kulturowego z dziedzictwem przyrodniczym jakim jest Opływ Motławy. Wiem tutaj z rozmów z panem kierownikiem Trykszą, że pewne prace już zostały poczynione, jeżeli chodzi o powołanie tam zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, to jakby z definicji nie jest przesadnie uspołeczniona forma ochrony, natomiast wiem, że taka forma ochrony miałaby też poparcie społeczne. I tu taka ogromna prośba, żeby też tego wątku szalenie istotnego nie zgubić, ale myślę, że tutaj pani Natalia też będzie ze swojej strony miała wypowiedź.

Pan Piotr Lorens – Architekt Miasta Gdańska.

Może jeszcze dopowiem pani przewodnicząca, pani Natalio, jeżeli pani pozwoli, to jeszcze wejdę w słowo, króciutko tylko wyjaśnię, mianowicie, że niezależnie od procesu partycypacyjnego dotyczącego jakby całości tych dwóch dzielnic, także na spotkaniu z udziałem pani przewodniczącej Agnieszki Bartków m.in. i także pani Jadwigi Kubik z Olszynki rozmawialiśmy o tym, że również jakby w ramach naszych zadań pojawi się kwestia związana z omówieniem możliwości wytycznych projektowych do kształtowania czegoś co nazywamy Parkiem Opływu Motławy. Czyli generalnie chodzi o kwestię związaną przede wszystkim z drugą częścią jakby Opływu Motławy z tą drugą linią dawnych fortyfikacji miejskich, obecnie dosyć mocno zarośniętych i zdegradowanych, ale traktowanych całościowo. Czyli jakby zarówno bastiony te, które są po stronie Dolnego Miasta, jak i te resztki fortyfikacji, które są po stronie Olszynki traktowane całościowo w procesie partycypacyjnym tak, jak to ćwiczyliśmy w procesie Parku Południowego, czy jak w kontekście wejścia na plażę na Stogi chcielibyśmy również w taki sposób do tego tematu podejść. I tutaj, mam nadzieję również, że w tym roku ten temat się nam pojawi, aczkolwiek nie ukrywam, że bardzo skromne zasoby kadrowe biura, dodam tylko, że poza mną 4 osoby są, które się tymi tematami zajmują, które są tj. naprawdę bardzo mało, nie mówiąc już o kwestiach budżetowych, no jakby troszeczkę nam tutaj hamują te prace, ale jakby

mamy to na liście zadań i jest to jakby temat, który również chcemy dotknąć i poruszyć. Temat po stronie Dolnego Miasta jest nam znany bardzo dobrze już od dobrych dwóch lat. Po stronie Olszynki dopiero gdzieś ostatnio on był wypląnął.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę pani Natalio.

Pani Natalia Grzymała – mieszkanka Gdańska

Dziękuję.

Dzień dobry.

Bardzo się cieszę, że wreszcie ten teren zostanie jakoś spójnie potraktowany. Nie chcę teraz mówić o rewitalizacji Opływu Motławy, zajmę się tym w wolnych wnioskach. Natomiast mam pytanie a pro po tego masterplanu, bo pan powiedział, że teraz jesteście na etapie diagnozy eksperckiej, jeśli chodzi o obszar Olszynka – Orunia, więc chciałam zapytać czy są w tej stronie eksperckiej osoby, które reprezentują ochronę środowiska, czy bioróżnorodność tego miejsca?

Pan Piotr Lorens – Architekt Miasta Gdańska.

To znaczy, na chwilę obecną jeszcze nie. Na razie jakby głównym elementem, który jest dla nas istotny tj. związane z profilem społeczno-ekonomicznym dzielnicy, tak mówiąc krótko. Natomiast kwestie środowiskowe są jednym z czterech głównych wątków, które poruszamy i w przypadku Piecek - Migowa to było istotnym elementem. Czyli tutaj pojawiły się kwestie związane z całym głównym jakby blokiem też środowiskowym. Ci z Państwa, którzy mieli okazję uczestniczyć w spotkaniach na Pieckach-Migowie, to zapewne Państwo pamiętacie, że te kwestie środowiskowe dość mocno nam tutaj wybrzmiały, łącznie z wnioskami dotyczącymi tam do rezerwy na trasę tzw. Politechniczną. Tutaj chodziło głównie o to, żeby tam utrzymać zieleń, która gdzieś nam się pojawiła i chyba wszystko wskazuje na to, że to się notabene uda zrobić szybciej niż się wszystkim wydawało, ale to już tak zupełnie osobna kwestia. Natomiast, jeśli chodzi o te kwestie, które mamy w kontekście przyrodniczo – krajobrazowym. Po pierwsze, czekamy na inwentaryzację przyrodniczą, które jest robiona niezależnie przez Wydział Środowiska z tego co wiemy. Mamy także tutaj jakby waloryzację kulturową zrobioną. Jesteśmy także na etapie pozyskiwania dokumentacji projektowej, historyczno-krajobrazowej na ten teren. Generalnie staramy się możliwie szeroko do tego tematu podejść, zdając sobie w pełni sprawę z całej trudności kompleksowości i złożoności tego terenu, w tym także z istotności kwestii przyrodniczych. Tu może pani Natalia być spokojna, że jesteśmy na ten temat mocno wyczuleni z różnych bardzo powodów.

Pani Natalia Grzymała – mieszkanka Gdańska

Ale w tej pierwszej fazie eksperckiej póki co takiego reprezentanta nie ma.

Pan Piotr Lorens – Architekt Miasta Gdańska.

To znaczy, może inaczej. Tutaj tj. po prostu diagnoza społeczno-ekonomiczna głównie, natomiast niezależnie od tego prowadzimy ...

Pani Natalia Grzymała – mieszkanka Gdańska

... diagnoza społeczna tj. II etap., a pierwsza jest diagnoza ekspercka.

Pan Piotr Lorens – Architekt Miasta Gdańska.

Tak, ale w ramach tej diagnozy eksperckiej, tak jak mówię, mamy zleconą analizę społeczno-ekonomiczną, a niezależnie od tego w tej fazie pozyskujemy inne materiały. Robimy, tak jak powiedziałem kwerendę związaną z opracowaniami zarówno dotyczącymi dziedzictwa kulturowego jak i właśnie przyrody po to, aby jakby przystąpić można powiedzieć do planowania jakby wyposażony w pełną możliwą wiedzę na ten temat. Przy czym pamiętajmy, że każdy teren w mieście jest inny. W tym wypadku te kwestie przyrodnicze są niesłychanie istotne i bardzo ważne, zresztą ostatnio wielokrotnie się nam przewinęło i wybrzmiało w bardzo różnych jakby odsłonach, ale w innym miejscach tj. powiedzmy mniej stateczne, mniej ważne, bo nie zawsze jakby aż z takim natężeniem różnych nawarstwień mamy do czynienia, tak bym powiedział.

Pani Natalia Grzymała – mieszkanka Gdańska

Dziękuję za odpowiedź.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Proszę głos zabierze pani przewodnicząca Bartków

Pani Agnieszka Bartków – Rada Dzielnicy Orunia - Św. Wojciech-Lipce - Przewodnicząca Zarządu

Bardzo dziękuję, bo to jest bardzo istotne ze względu na to połącznie Oruni, Starych Szkotów możemy powiedzieć ze Śródmieściem, z Dolnym Miastem. Dla nas tj. bardzo istotne z wielu powodów, ale tutaj przy tej diagnozie bardzo nam zależy na tym, żeby wybrzmiała retencja, czyli bagrowanie zbiorników, bo tj. zrzut wody z Biskupiej Górki i niestety mamy problem ogromny z Polskimi Wodami i jakby koordynacją Gdańskich Wód i terenów, żeby je całkowicie odvodnić. Tam potrzebne są też te kroki, które też w tej mapce panie pokażą, że ten teren wymaga takiej szczególnej troski, jeśli chodzi o tą błękitną strefę, czyli ta woda. Ta woda niestety jest plusem i minusem w pewnych aspektach, więc trzeba by było te plusy i minusy rozpisać, ale też bardzo szybko podjąć współpracę z Polskimi Wodami. To jest mój ogromny apel i prośba niezależnie od masterplanu, żeby tym terenem miasto Gdańsk się zainteresowało. Troszeczkę brzydko mówiąc pogoniło Gdańskie Wody w temacie odwodnienia tego obszaru. Dziękuję.

Pan Piotr Lorens – Architekt Miasta Gdańska.

Tylko odpowiem pani Agnieszko, prosimy w czasie, gdy będziemy mieli właśnie proces konsultacyjny związany z tym procesem, bardzo prosimy zmobilizować wszystkie siły, żeby ten temat też się przebił bardzo mocno jakby w ramach tej dyskusji. Jak on wypłynie nam, że bardzo silnie jest to istotne, to nie tylko będzie to zdanie ekspertów, ale społeczności lokalnej i to będzie zupełnie inna pozycja do rozmowy z Polskimi Wodami, Gdańskimi Wodami i wszystkimi innymi bytami, które są związane z gospodarowaniem przestrzenią na tym obszarze.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś pytania radnych, albo gości? Radny Majewski bardzo proszę.

Radny Przemysław Majewski – członek Komisji

Dziękuję. Chciałem się zapytać, czy jest jakaś perspektywa czasowa. Kiedy takie konsultacje mogłyby się odbywać. To też w kontekście tego co przed chwilą do pani radnej Bartkowiak zostało powiedziane.

Pan Piotr Lorens – Architekt Miasta Gdańska.

Dla Piecek Migowa chcemy skończyć to do końca czerwca. Mam nadzieję, że ten proces uda się zakończyć, a proces konsultacyjny, taki ten powiedziałbym część publiczną, potem będzie część związana z opracowaniem tego materiału. Natomiast zakładamy, że z racji na pozyskanie tych wszystkich materiałów, tą diagnozę społeczną i proces konsultacyjny dla Oruni i dla Olszynki prowadzić będziemy w drugiej połowie tego roku i w pierwszej połowie 2024 roku. To niestety jest trochę rozciągnięte w czasie, ale opracowanie tego całego materiału wymaga bardzo dużo pracy i wysiłku. To nie jest rzecz, którą jesteśmy w stanie zrobić jakby bardzo szybko. W każdym razie perspektywa czasowa jest taka, że chcemy przystąpić do tej rozmowy ze społecznościami lokalnymi, powiedzmy po wakacjach.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś pytania do pana architekta? Jeśli nie ma, to dziękuję bardzo. Myślę, że taka ogromna prośba uczulić kogoś pracownika biura, myślę, że to zresztą będzie dość szeroko dystrybuowane, ale żeby może do Komisji podesłać taką informację w momencie w którym ten proces konsultacyjny się rozpocznie, żeby tu zainteresowani radni mogli wziąć udział, ja też na pewno będę to śledzić. Już miałam doświadczenie z tym narzędziem w Pieckach Migowie, natomiast tutaj rekomenduję, jest to naprawdę bardzo ciekawa formuła i myślę, że w miarę możliwości czasowych warto się włączyć.

Pan Piotr Lorens – Architekt Miasta Gdańska.

Tak jest. Ja zapraszam z kolei wszystkich Państwa Radnych do obserwowania naszej strony na Facebooku, tam jest dużo ogłoszeń dotyczących poszczególnych działań. Gdy ktoś nie lubi Facebooka, to mamy stronę internetową, również jest to duplikowane. Zapraszamy do obserwowania i bieżącego śledzenia naszych działań. Wszystko jest tam dostępne.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Świetnie. Bardzo dziękuję jeszcze raz. Cieszę się, że udało się nam dzisiaj spotkać mimo przeciwności i wobec braku pytań do tego punktu, wracamy do opiniowania druków.

PUNKT – 3.

Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG w sprawie określenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2023 roku - Druk Nr 1566.

Przedstawia: Pan Jacek Ołdakowski - Kierownik Referatu Komunalnego w Wydziale Gospodarki Komunalnej

Oryginał projektu uchwały znajduje się w protokole z sesji Rady Miasta Gdańska z 30 marca 2023 r. – sprawa **BRMG.0006.63.2023.**

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Teraz czas na druk nr 1566, mianowicie Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2023 roku. Bardzo proszę.

Pan Jacek Ołdakowski – Kierownik Referatu Komunalnego w Wydziale Gospodarki Komunalnej

Dzień dobry.

Szanowana Pani Przewodnicząca, Szanowni Radni, Szanowni Państwo.

Przedstawię projekt uchwały w imieniu pani dyrektor Olgi Goitowskiej. Zgodnie z art. 11 ustawy o ochronie zwierząt m.in. zapobieganie bezdomności zwierząt i zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz ich wyłapywanie należy do zadań własnych gminy. I ten obowiązek zgodnie z ustawą realizowany jest poprzez coroczne przyjęcie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobieganie bezdomności zwierząt, przyjmowanym do 31 marca danego roku. Ten program opieki nad zwierzętami bezdomnymi zgodnie z ustawą został zaopiniowany z właściwym powiatowym lekarzem weterynarii, organizacjami społecznymi, dzierżawcami lub zarządcami obwodów łowieckich działających na obszarze gminy oraz z Radą Działalności Pożytku Publicznego. Projekt został również zaopiniowany przez Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt i Straż Miejską, które w dużej części realizują właśnie, głównie schronisko. W programie na 2023 rok w porównaniu z rokiem 2022 budżet całego programu nieznacznie wzrósł o około milion złotych w porównaniu do 3,7 miliona złotych z poprzedniego roku. Teraz jest prawie 5 milionów złotych. Zadania schroniska w budżecie zaplanowane są na 4,1 miliona złotych w porównaniu do 3,4 miliona złotych z poprzedniego roku. Również zadania realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego w ten program wchodzi jak i zadania realizowane przez Wydział Środowiska związane m.in. z domkami dla kotów i działaniami prewencyjnymi i edukacyjnymi.

Pod koniec 2022 roku w Urzędzie Miejskim w Gdańsku odbyła się kontrola NIK w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobieganiu bezdomności zwierząt. Z wniosków pokontrolnych wynikało, że program należało uzupełnić o wskazanie gospodarstwa rolnego, które będzie w przypadku odebrania zwierzęcia na podstawie decyzji administracyjnej ich właścicielowi lub opiekunowi zwierzęcia gospodarskiego będzie po prostu miejsce zagwarantowane, żeby takim zwierzęciem gospodarstwo rolne mogło zająć. Dodatkowo w wystąpieniu pokontrolnym należało doprecyzować, że miasto zapewnia całodobową opiekę weterynaryjną w przypadku wszystkich zwierząt w przypadkach zdarzeń drogowych. Biorąc powyższe pod uwagę uprzejmie proszę o pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały. Dziękuję.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Takie pytanie, ponieważ tutaj widzę, że w programie została też uwzględniona aktywność społeczna, został uwzględniony Budżet Obywatelski, ja tutaj nie podważam samych kierunków, które państwo nakreśliście, natomiast pytanie dotyczące sprawy, która myślę niepokoi społeczność, pytanie, czy w ogóle są tak naprawdę narzędzia, żeby jakoś na to skutecznie wpływać, tzn., czy Państwo mają jakieś rozpoznanie dotyczące skali zjawiska, dotyczące liczby, ilości bezdomnych zwierząt na ulicach i innych terenach naszego miasta? Wiadomo, są te programy np. kastracji, często z Budżetu Obywatelskiego wspierane również. Zawsze pojawia się pytanie, na ile to jest efektywne działanie, jakby ograniczenia podaży zwierząt bezdomnych na terenie naszego miasta. Czy Państwo w ogóle mają jakiś monitoring tej skali?

Pan Jacek Ołdakowski – Kierownik Referatu Komunalnego w Wydziale Gospodarki Komunalnej

To znaczy jako takiego bezpośredniego monitoringu nie ma, bo jest to raczej trudne do wykonania. Taki monitoring na terenie miasta odbywa się od wielu lat poprzez współdziałanie tutaj, zaangażowanie tzw. społecznych opiekunów, poprzez wydawanie im również domków dla kotów, co jest realizowane przez Wydział Środowiska, jak i karmy. Oczywiście nie przez cały rok, bo to jednak jest dosyć obciążający budżet i jakby współpracując głównie tutaj przez Wydział Środowiska ze społecznymi opiekunami kotów i ucząc również tych ludzi, którzy zajmują się bezdomnymi zwierzętami możemy stwierdzić, że ta bezdomność np. kotów przynoszą te nasze działania efekty, bo ta bezdomność jest jakby ograniczana i to widać jakby na przestrzeni wielu lat, że takich bezdomnych kotów jest coraz mniej na terenie Gdańska.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. To jest jakiś wskaźnik mimo wszystko optymistyczny. Czy są jeszcze jakieś pytania ze strony radnych i gości dotyczące tego punktu? Radny Jaroszewicz, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Co roku stawiałem ten problem, może trochę inaczej niż Pani Przewodnicząca. Chodzi o inwentaryzację kotów. Nieustannie obawiam się, że możemy dojść do takiej sytuacji, że kotów nie będzie w Gdańsku, bo to wbrew pozorom nie jest tak, że ich jest za dużo albo ich jest bardzo dużo. Ja wiem. Obserwuję sytuację na terenie dzielnicy mojej, czyli Nowym Porcie, a bywałem na tych dzielnicach, na tarasie tych domków, gdzie tam szczury sobie spokojnie hasały po ulicy i to nie jest przesada. I to jest pewien kłopot, gdy będziemy tępiłi, próbowali ograniczyć kompletnie ilość kotów, to to się przeniesie oczywiście na ilość gryzoni, która się pojawi. Myślę, że taką inwentaryzację kotów, ile w ogóle ich mamy warto byłoby mimo wszystko zrealizować. Polecam też spotkanie z genetykami, którzy się zajmują zwierzętami i również kotami, którzy też powiedzą, jakie mogą być skutki ewentualnie tego, że wytrzebimy dość poważnie, może przesadzam, nie takiego pojęcia użyłem, ograniczymy ich liczebność. Myślę, że tutaj jeszcze jeden problem, który mamy, który jakoś zjawia się, albo się nie zjawia, tj. problem ilości dzików wolnożyjących w Gdańsku jak i lisów. I to też jest pewien kłopot i myślę, że tutaj też trzeba znaleźć jakieś rozwiązanie, mimo, że to nie dotyczy akurat tej uchwały, ale jest to problem, który należy też podnieść. Lisy sobie spokojnie chodzą po ulicach i niedługo być może okaże się, że to jest normalne zwierzę miejskie, jak np. kot. To tyle z mojej strony.

Pan Jacek Ołdakowski – Kierownik Referatu Komunalnego w Wydziale Gospodarki Komunalnej

Jeśli chodzi o inwentaryzację kotów, to jest to ciężka sprawa do wykonania, gdyż jakby znakowanie zwierząt bezdomnych nie jest po prostu zagwarantowane ustawą o ochronie zwierząt. Nie jest w żaden sposób zagwarantowane jakimkolwiek przepisem, który moglibyśmy wykorzystać, żeby dokonać takiej inwentaryzacji, oznakowania wszystkich zwierząt bezdomnych. Zrealizowanie tego np. w ramach budżetu gminy, no jest zadaniem dosyć kosztownym, tj. jednak ciężki do wykonania. Poza tym tutaj współpracując z osobami, które zajmują się bezdomnością kotów wiemy, że wyeliminowanie ze środowiska Gdańska, czy w ogóle ze środowiska miejskiego kotów jest bardzo ciężkie, gdyż nawet wykastrowanie, wysterylizowanie wszystkich kotów na terenie miasta nie zapobiega temu, że domownicy będą w jakiś sposób wypuszczać swoje koty, czy po prostu te koty będą napływać z terenu innych gmin. Poza tym walka z gryzoniami i na to są dowody naukowe, są badania naukowe, to nie jest utrzymywanie kotów tzw. wolnożyjących, bo to nie ma z tym związku.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Też słuchałam takiej audycji niedawno na ten temat i przyznam szczerze, sama byłam zaskoczona, ale słuchałam o podobnych konkluzjach. Nie widzę więcej zgłoszeń, w związku z tym przechodzimy do opiniowania.

Ustalenia: Opinia Komisji

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Poddała pod głosowanie przyjęcie i pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały RMG w sprawie określenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2023 roku - Druk Nr 1566.

Głosowanie:

Nazwisko i imię	Głosowanie „Za”	Głosowanie „Przeciw”	Głosowanie „Wstrzymał/a się”
Gołędzinowska Anna	Za	X	X
Jaroszewicz Waldemar	Za	X	X
Błaszczyk Kamila	Za	X	X
Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
Majewski Przemysław	Za	X	X
Skarbek Mateusz	Za	X	X
Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

Po wysłuchaniu informacji i wyjaśnień przedstawionych przez Pana Jacka Ołdakowskiego – Kierownika Referatu Komunalnego w Wydziale Gospodarki Komunalnej oraz przeprowadzonej dyskusji, Komisja 7 głosami za – jednogłośnie **przyjęła i pozytywnie zaopiniowała** przedmiotowy projekt uchwały – zawarty w druku nr 1566 - bez poprawek. **Opinia Nr 50-2/202/12/2023 – oryginał został przekazany do protokołu z sesji Rady Miasta Gdańska z dnia 30 marca 2023 roku.**

PUNKT – 4.

Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Gdańska - Druk Nr 1575.

Przedstawia: Pani Ewa Pielak – Zastępca Dyrektora w Biurze Rozwoju Gdańska

Oryginał projektu uchwały znajduje się w protokole z sesji Rady Miasta Gdańska z 30 marca 2023 r. – sprawa **BRMG.0006.72.2023.**

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

W tym miejscu wracamy do tematu rewitalizacji. Witam Panią Dyrektora Ewę Pielak. Chodzi tu konkretnie o zaopiniowanie projektu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji. Bardzo proszę o wprowadzenie.

Pani Ewa Pielak – Zastępca Dyrektora w Biurze Rozwoju Gdańska

Dzień dobry. Druk nr 1575, czyli uchwała w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji został uchwalony w 2017 roku i do roku 2023 on obowiązuje. Z tego też powodu jest to rok, w którym przystąpimy do zmiany GPR. W 2022 roku zostało wykonane badanie ewaluacyjne, też przedstawione zresztą na Państwa Komisji. Badanie ewaluacyjne, jeśli chodzi o wykonanie GPR, które jednoznacznie wykazało konieczność aktualizacji zapisów GPR. Też w 2022 roku przeprowadzono analizy, przeprowadzono delimitacje obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, które wykazały, że:

1. Cele dotyczące obecnych obszarów rewitalizacji nie zostały jeszcze do końca osiągnięte dlatego też zasadnym jest pozostawienie tych obszarów rewitalizacji, które były wcześniej wyznaczone z jedną korektą tzn. zmiana podobszaru granic podobszaru rewitalizacji Orunia. Uchwała w tej sprawie, czyli uchwała zmieniająca uchwałę w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanego obszaru rewitalizacji była procedowana na sesji Rady Miasta Gdańska 9 lutego, 6 marca została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego, a 21 marca, czyli po 14 dniach od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym weszła w życie. Stąd też kolejnym krokiem, jeżeli chodzi o proces rewitalizacji jest przystąpienie do sporządzenia zmiany GPR. Na chwilę obecną mamy cały czas 8 podobszarów zdegradowanych, z czego 4 są wyznaczone jako podobszary rewitalizacji, w tej chwili już właśnie Orunia w zmienionych granicach.
2. Jak Państwo widzą podobszar rewitalizacji Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście w granicach, które były do tej pory wyznaczone.
3. Biskupia Górka, Satry Chełm, Dolne Miasto, Plac Wałowy, Stare Przedmieście w granicach, które były do tej pory wyznaczone.
4. Orunia powiększona o rejon tak zwanych kolonii mieszkaniowych. Przyczyny wystąpienia wcześniej wymieniłam. Przede wszystkim właśnie zbliżający się termin zakończenia obowiązywania GPR.

Wykazana potrzeba kontynuacji działań rewitalizacyjnych, no i przede wszystkim konieczność aktualizacji przedsięwzięć i konieczność aktualizacji analiz. Jak Państwo wiedzą część przedsięwzięć określonych w liście przedsięwzięć podstawowych została wykonana, część jest w trakcie, część jeszcze jest przed nami, stąd też prośba właśnie o pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały. Dziękuję.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Czy są jakieś pytania, rozumiem, że to jest cały proces, że jeszcze potem odbędą się spotkania konsultacyjne i to na pewno będzie miejsce ...

Pani Ewa Pielak – Zastępca Dyrektora w Biurze Rozwoju Gdańska

... może dopowiem. Jeżeli chodzi właśnie o cały proces jak to będzie wyglądało. Oczywiście zgodnie z ustawą po przyjęciu przez radę miasta tej uchwały jesteśmy zobowiązani o poinformowanie w obwieszczeniu o tym, że taka uchwała została podjęta, po czym rozpoczynamy właśnie proces powstawania tego projektu. Planujemy w ten sposób, że w kwietniu będą odbywały się na każdym obszarze punkty konsultacyjne. Będą to trzydniowe punkty konsultacyjne, każdy będzie mógł przyjść porozmawiać właśnie o danym podobszarze. Te punkty będą trwały przez niedzielę, poniedziałek i wtorek, po to, żeby każdy znalazł sobie odpowiedni czas.

W niedzielę będą to godziny okołopołudniowe, w poniedziałki i wtorki oczywiście będą to godziny popołudniowe. Tam będą pracownicy mojego zespołu po to, żeby każdy kto przyjdzie został wysłuchany. Następnie w maju planujemy po analizie tych właśnie punktów konsultacyjnych, tego co zostało zgłoszone planujemy w każdym podobszarze spacer badawczy. Spacer badawczy z założenia będzie to spacer z prezydentem Grzelakiem. Te terminy mamy już wyznaczone i oczywiście taka informacja pójdzie oficjalnie w jakich terminach to się odbywa, i na końcu takiego procesu przygotowawczego w czerwcu warsztaty dla mieszkańców jednodniowe kilkugodzinne, gdzie będziemy precyzować przedsięwzięcia, które mają być zrealizowane właśnie w tym kolejnym okresie.

Następnie oczywiście musimy przeanalizować cały materiał zebrany, sporządzić projekt Gminnego Programu Rewitalizacji. I potem na jesieni planujemy konsultacje społeczne już konkretnego projektu. Konsultacje społeczne i uzgodnienia zgodnie z ustawą z odpowiednimi jednostkami.

Natomiast, jeżeli chodzi o przyjęcie już Gminnego Programu Rewitalizacji planujemy na luty 2024 roku.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Właściwie pani wyczerpała moje pytania.

Czy są jakieś pytania ze strony pozostałych radnych, albo innych uczestników naszego spotkania? Nie widzę, w związku z tym przechodzimy do głosowania.

Ustalenia: Opinia Komisji

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Poddała pod głosowanie przyjęcie i pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały Rady Miasta Gdańska w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Gdańska - Druk Nr 1575.

Głosowanie:

Nazwisko i imię	Głosowanie „Za”	Głosowanie „Przeciw”	Głosowanie „Wstrzymał/a się”
Gołędzinowska Anna	Za	X	X
Jaroszewicz Waldemar	Za	X	X
Błaszczyk Kamila	Za	X	X
Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
Majewski Przemysław	X	X	Wstrzymał się
Skarbek Mateusz	Za	X	X
Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

Po wysłuchaniu informacji i wyjaśnień przedstawionych przez Panią Ewę Pielak – Zastępcę Dyrektora Biura Rozwoju Gdańska oraz przeprowadzonej dyskusji, Komisja 6 głosami za, przy 0 głosach przeciwnych i 1 głosie wstrzymującym się **przyjęła i pozytywnie zaopiniowała** przedmiotowy projekt uchwały – zawarty w druku nr 1575 - bez poprawek. **Opinia Nr 50-2/203/13/2023 – oryginał został przekazany do protokołu z sesji Rady Miasta Gdańska z dnia 30 marca 2023 roku.**

PUNKT – 5.

Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia Regulaminu korzystania z cmentarzy komunalnych w Gdańsku - Druk Nr 1576.

Przedstawia: Pani Barbara Tusk - Zastępca Dyrektora GZDiZ ds. Przestrzeni Publicznej

Oryginał projektu uchwały znajduje się w protokole z sesji Rady Miasta Gdańska z 30 marca 2023 r. – sprawa **BRMG.0006.73.2023**.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

W tym miejscu przechodzimy do ostatniego z druków, przewidzianego na dzisiaj mianowicie projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia Regulaminu korzystania z cmentarzy komunalnych w Gdańsku. Widzę, że pani dyrektor Bobrowska będzie nas wprowadzać w temat. Dzień dobry, bardzo proszę.

Pani Ewa Bobrowska – Zastępca Dyrektora ds. Infrastruktury i Remontów w Gdańskim Zarządzie Dróg i Zieleni

Szanowna Pani Przewodnicząca, Szanowni Państwo Radni proszę o zaopiniowanie projektu uchwały. Co zmieniamy? W załączniku Nr 1 do uchwały tj. dział 1, ustęp 1 skreślamy punkt

2, który mówi o zakazie wprowadzania psów i innych zwierząt na teren cmentarzy komunalnych w Gdańsku. W październiku 2022 roku Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Pani Przewodniczącej Rady Miasta Gdańska z wnioskiem o zmianę Regulaminu korzystania z cmentarzy w zakresie zakazu wprowadzania psów i innych zwierząt na teren cmentarzy. Rzecznik powołał się na uzasadnienie Sądu Administracyjnego, gdzie mówi się o tym, że skoro przepis w sprawie utrzymania czystości i porządku w gminach zobowiązuje organ samorządu gminnego do ustalania obowiązków nakładanych na właścicieli zwierząt domowych przebywających w miejscach publicznych, to nie można regulować tej samej materii w takim samym zakresie w uchwale podjętej na podstawie ustawy o samorządzie gminnym. W związku z tym zwracamy się z prośbą o pozytywne zaopiniowanie projektu tej uchwały. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że to jest pewne zastrzeżenie, które Rzecznik Praw Obywatelskich dość gremialnie zgłosił do samorządów, tak?

Pani Ewa Bobrowska - Zastępca Dyrektora ds. Infrastruktury i Remontów w Gdańskim Zarządzie Dróg i Zieleni

Tak.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Czy są jeszcze jakieś pytania do tego druku, do tej zmiany? Radny Jaroszewicz, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Ja tylko taką dygresję chciałem zgłosić. Ja oczywiście niezależnie od tego co Rzecznik Praw Obywatelskich powiedział będę przeciwko, bo cmentarze nie są terenami parkowymi. One mają teren, który ma specyficzne znaczenie. Jest to teren pewnej pamięci, którą trzeba uszanować. Jestem, jeszcze raz powiadam miłośnikiem zwierząt. Sam mam 2 koty, miałem psy i chętnie z nimi wszędzie chodzę, gdzie jest to tylko możliwe, ale tutaj to ograniczenie, które miało miejsce w tej uchwale, jeśli chodzi o korzystanie ze zwierząt ono miało chyba trochę inny cel, nie taki, żeby to koniecznie ograniczyć zwierzętom przebywanie w tym miejscu i myślę, że to podstawę mimo wszystko miało, a tak nawiasem mówiąc zastanawia mnie dlaczego Rzecznik Praw Obywatelskich dba o prawa psów, czy innych zwierząt? Nie wiem czy to znaczy, że prawa obywatelskie trzeba nadawać zwierzętom, bo trochę zdziwiony jestem, że akurat Rzecznik Praw Obywatelskich się tym zajmuje. Dziękuję.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Czy pani dyrektor się odniesie?

Pani Ewa Bobrowska - Zastępca Dyrektora ds. Infrastruktury i Remontów w Gdańskim Zarządzie Dróg i Zieleni

Powiedziałabym tak. Głosy są podzielone do tego czy psy powinny być na terenie cmentarza, czy nie. Mam nadzieję, że właściciele psów są świadomi obowiązków jakie się na nich nakłada, jeżeli chodzi o zwierzęta, no i że będą wprowadzać zwierzęta na smyczy i pilnować tych swoich pupili, żeby wszyscy mogli się dobrze czuć na tym cmentarzu.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Ja, jako prawie sąsiadka cmentarza garnizonowego akurat widzę, że po pierwsze zwierzęta, przede wszystkim dzikie zwierzęta są dość powszechne na cmentarzach i od tego nie uciekniemy. Zresztą nie bez przyczyny Biuro Rozwoju Gdańska znaczną część cmentarzy włączyło w płat ekologiczny. Tak moja refleksja z obserwacji, często ten piesek jest jedynym towarzyszem już seniora i myślę, że gdzieś tam, jeżeli miałabym szukać przyczyny tej interwencji u Rzecznika Praw Obywatelskich, to obstawiałabym, że takie było uzasadnienie, natomiast przyznam, nie znam sprawy, mówię to otwarcie. Czy są jeszcze jakieś głosy w dyskusji? Nie widzę, w związku z tym przechodzimy do opiniowania.

Ustalenia: Opinia Komisji

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Poddała pod głosowanie przyjęcie i pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały Rady Miasta Gdańska zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia Regulaminu korzystania z cmentarzy komunalnych w Gdańsku - Druk Nr 1576.

Głosowanie:

Nazwisko i imię	Głosowanie „Za”	Głosowanie „Przeciw”	Głosowanie „Wstrzymał/a się”
Gołędzinowska Anna	Za	X	X
Jaroszewicz Waldemar	X	Przeciw	X
Błaszczyk Kamila	Za	X	X
Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
Majewski Przemysław	X	X	Wstrzymał się
Skarbek Mateusz	Za	X	X
Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

Po wysłuchaniu informacji i wyjaśnień przedstawionych przez Panią Ewę Bobrowską – Zastępcę Dyrektora ds. Infrastruktury i Remontów w Gdańskim Zarządzie Dróg i Zieleni oraz przeprowadzonej dyskusji, Komisja – 5 głosami za, przy 1 głosie przeciwnym i 1 głosie wstrzymującym się - **przyjęła i pozytywnie zaopiniowała** przedmiotowy projekt uchwały – zawarty w druku nr 1576 - bez poprawek. **Opinia Nr 50-2/204/14/2023 - oryginał został przekazany do protokołu z sesji Rady Miasta Gdańska z dnia 30 marca 2023 roku.**

PUNKT – 5.1.

Gdańska Polityka Zieleni.

Przedstawia: Pani Anna Fikus-Wójcik - przedstawicielka Biura Rozwoju Gdańska

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Zapowiadana Gdańska Polityka Zieleni. Bardzo proszę panią kierownik Fikus – Wójcik o wprowadzenie. Przypomnę, że to już trzeci raz spotykamy się z panią kierownik prezentując pewien fragment polityki dotyczącej przestrzeni publicznych. Wcześniej rozmawialiśmy o przestrzeniach lokalnych, w tych bardziej zabudowanych, chociaż nie tylko. Również rozmawialiśmy na temat wody i sąsiedztwa wody, a teraz przechodzimy do, jak rozumiem całościowego spojrzenia na zieloną infrastrukturę w Gdańsku.

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Dzień dobry Państwu.

Dziękuję bardzo za zaproszenie, za wprowadzenie. Postaram się mam nadzieję bez problemów tutaj udostępnić Państwu prezentację.

Gdańska Polityka Zieleni, tak jak tutaj we wprowadzeniu zostało już powiedziane w pewien sposób zbiera te wszystkie inne nasze mniejsze opracowania i mniejsze polityki w jedną całość, szczególnie Gdańską Politykę Wodną, gdzie tutaj jest to istotnym fragmentem tutaj Gdańskiej Polityki Zieleni. Jakby zaczynając, jeszcze tytułem wstępu prace nad Gdańską Polityką Zieleni trwały ponad rok. Publikacja nastąpiła niedawno, bo na początku marca wraz z konferencją poświęconą zieleni i wodzie w Gdańsku.

Gdańska Polityka Zieleni jest spójnym dokumentem także w stosunku do innych dokumentów obowiązujących w naszym mieście. Tutaj też do Studium i Kierunków Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Gdańska. Tak samo jest spójna z Miejskim Planem Adaptacji Miasta do Zmian Klimatu i z nową Strategią Gdańsk 2030 Plus i ze wspomnianą Gdańską Polityką Wodną.

Wytyczne z gdańskiej Polityki Zieleni są już teraz wprowadzane i wdrażane przez nas, przez Zespół BRG w trakcie opracowywania planów miejscowych, będą także podstawą prawdopodobnie do sporządzanego planu ogólnego, który zmiana ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym będzie na nas nakładała. Jeszcze wspomnę, że GPZ była opiniowana i konsultowana z jednostkami miejskimi, tutaj tymi najważniejszymi, czyli z Gdańskim Zarządem Dróg i Zieleni, Gdańskimi Wodami, Wydziałem Środowiska a także z Biurem Architekta Miasta.

Co nam przyświecało tworząc GPZ?

1. Przede wszystkim postępujące zmiany klimatu i fakt, że nasze miasto musi do tych zmian klimatu się adaptować i chcemy te zmiany zminimalizować, czyli budowanie odporności miasta na zmiany klimatu.
2. Drugim takim ważnym zagadnieniem jest presja inwestycyjna, gdzie z jednej strony jest to rozwój miasta, ale z drugiej strony chcemy, żeby ten rozwój był zrównoważony, czyli musimy zabezpieczyć tereny dla błękitno-zielonej infrastruktury. To zagadnienie wiąże się również z rozwojem miasta do wewnątrz, jak najbardziej słusznym założeniem przeciwdziałającym rozlewaniu się miasta na zewnątrz. Natomiast musimy pamiętać też o tym, że rozwój miasta do wewnątrz nie może pogarszać warunków zamieszkania już silnie zurbanizowanych dzielnic miasta np. na dolnym tarasie.

3. Kolejny aspekt, który przyczynił się właśnie do potrzeby GPZ to rosnąca świadomość mieszkańców a wraz z nią rosnące wymagania mieszkańców co do dostępu zieleni, ale też jej wysokiej jakości.

Tutaj przejdę już do Gdańskiej Polityki Zieleni. Została ona podzielona na 5 bloków, zagadnień:

- 1) związany ze wstępem,
- 2) poświęcony przyrodzie Gdańska i po prostu potencjałom związanym z naszą przyrodą,
- 3) poświęcony zmianom klimatu i wyzwaniom, które idą wraz z tymi zmianami klimatu,
- 4) wizja błękitno-zielonej struktury, czyli kierunki,
- 5) podsumowanie, rekomendacje dalszych działań.

Naszym zamysłem było stworzenie, nie eksperckiego dokumentu, tylko dokumentu dla mieszkanki i mieszkańca Gdańska przystępnego, napisanego przystępnym językiem i opracowanego graficznie też przystępnie. Opracowanie to jest też oczywiście dla jednostek miejskich i wszystkich zainteresowanych. Tutaj wyjaśnię, że podstawowym takim podkładem dla naszych map był podział miasta na jednostki pomocnicze, a najważniejsze wnioski znajdują się w czerwonych ramkach.

Przechodząc do bloku związanego ze wstępem. Oczywiście tutaj zaczęliśmy od tego dlaczego zieleń jest ważna. Myślę, że tutaj w tym gronie nie muszę tego omawiać. Związki miasta naszego z wodą, a woda to też zieleń bez wody nie może istnieć, a woda także bez zieleni nie może istnieć, no i człowiek w tym całym systemie, w tej sieci przyrodniczej chcielibyśmy żeby współistniał z tą siecią, a nie obok niej, ani przeciwko niej. Stąd GPZ umożliwi zrównoważony rozwój miasta poprzez racjonalne zarządzanie, rozwój i ochronę najcenniejszych obszarów w mieście. GPZ też jest wsadem i realizuje jeden z celów strategicznych, czyli cel i program rozwoju „Zielone Miasto”.

GPZ odpowiada na cele wynikające z dokumentów, zarówno unijnych, krajowych, tutaj naszych wojewódzkich i regionalnych. Tych celów jest cały szereg, natomiast takim najważniejszym było dla nas opracowanie spójnej polityki rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury w Gdańsku oraz wytycznych do jej realizacji na wielu poziomach, zarówno strategicznych jak i szczegółowych. I tak jakby na pierwszy, czy naprzód wysunęło nam się takich 6 zagadnień, 6 naszych takich podstawowych działań, które chcielibyśmy wdrażać poprzez Gdańską Politykę Zieleni, czyli:

- a) zwiększenie ilości i poprawa jakości i dostępności do zieleni,
- b) zachowanie i zwiększenie ciągłości przyrodniczej
- c) ochrona i rozwój bioróżnorodności,
- d) zwiększanie udziału błękitno-zielonej infrastruktury w mieście,
- e) ochrona błękitno-zielonej infrastruktury przed zabudową,
- f) ochrona cieków mokradeł, zbiorników wodnych, czyli zwiększanie możliwości retencji wód w mieście.

Wyjaśniliśmy też w GPZ w sposób myślę przystępny termin czym jest błękitno-zielona infrastruktura i przedstawiliśmy zasady, że chcielibyśmy, żeby ta błękitno-zielona infrastruktura była wdrażana na wszystkich możliwych poziomach od ogólnomiejskich terenów zieleni, poprzez skwery osiedlowe, ogródki przydomowe, poprzez też zieleń i mikro retencję wprowadzaną na obiektach i ten schemat jakby ta ideę ma przybliżyć czytelnikom czy odbiorcom polityki.

Przechodząc teraz do bloku drugiego, czyli przyrody w Gdańsku. Ten blok został poświęcony zebraniu najważniejszych uwarunkowań, z których następnie wynikają konkretne wytyczne, czy rekomendacje. Na tym slajdzie przedstawiono zieleń w Gdańsku. Zieleń zarówno istniejącą jak i chronioną w planach miejscowych. Zieleń podzieloną na takie proste kategorie, ale co jest najważniejsze to taka wytyczna z naszej strony, czyli ochrona i utrzymanie różnorodnej sieci terenów zieleni jest po prostu podstawą zrównoważonego rozwoju Gdańska, jest to dobro wspólne, jest to

taka baza przyrodnicza, która w jak największym stopniu powinna być zachowana i chroniona również planistycznie.

Elementem również naszej analizy jest mapa, która przedstawia na dzień dzisiejszy tereny objęte ochroną w dokumentach strategicznych, m.in. w planach miejscowych oraz w studium, gdzie tutaj właśnie te czerwone obszary zaznaczone na mapie zostały właśnie wprowadzone jako dodatkowe tereny zieleni w studium, ale celem naszym takim nadrzędnym jest to, bo studium jakby samo w sobie nie stanowi aktu prawa miejscowego, czyli chcemy konsekwentnie prowadzić ochronę planistyczną wskazanej w studium zieleni, gdyż też to co wykazała kontrola NIK, to plany miejscowe są właściwie jedynym takim pewnym narzędziem ochrony zieleni.

Wspaniałym potencjałem Gdańska jest też układ wodny, który w Gdańsku jest bardzo zróżnicowany, składa się z wielu elementów o różnorodnym charakterze. To ponad 160 kilometrów układu wodnego, oczywiście w tą liczbę nie wliczają się kanały melioracyjne, bo tego byłoby znacznie więcej, mówimy tu o głównym układzie wodnym. I tutaj wytyczna, a także nawiązująca do Gdańskiej Polityki Wodnej jest następująca, iż woda jest naszym dobrem wspólnym. Jest też ogromnym potencjałem Gdańska. Jej brzegi powinny być ogólnodostępne i wraz z zielenią towarzyszącą tworzyć system błękitno-zielonych powiązań.

Te błękitno-zielone powiązania zostały wskazane w Gdańskiej Polityce Wodnej. Tutaj akurat jest wyrys z GPW, gdzie wskazaliśmy konkretne strefy wzdłuż brzegów wodnych o konkretnym przeznaczeniu. I tutaj tak naprawdę każdy z odcinków wymaga innego sposobu zagospodarowania odpowiadającego potrzebom użytkowników i walorom krajobrazowo-przyrodniczym (9).

Ważnym elementem ochrony przyrody (10) i też właśnie naszym potencjałem są różnorodne formy ochrony przyrody w Gdańsku. Mamy zarówno rezerваты przyrody, park krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody w ilości ponad 180, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne oraz obszary Natura 2000. I tutaj istotą ochrony cennych przyrodniczo terenów jest utrzymanie bioróżnorodności oraz ich odporności na zmiany warunków klimatu i presja człowieka.

(11) Bardzo istotnym narzędziem wspomagającym ochronę przyrody jest również ochrona konserwatorska. Na tej mapie wskazaliśmy obszary oraz obiekty objęte ochroną konserwatorską a wraz z tą ochroną są formy zieleni również tą ochroną objęte, ale ponadto chcielibyśmy włączyć, czy zaproponować objęcie ochroną konserwatorską historycznej zieleni komponowanej, m. in. dawnych cmentarzy, a także współczesną zieleń komponowaną w okresie modernizmu np. na osiedlach z okresu PRL, gdyż ona stanowi istotny walor, a powoli zanika.

(12) Też sporządziliśmy analizę zadrzewienia na terenie Gdańska. Tutaj na czoło, jeśli chodzi o ilość zadrzewień wysuwa się dzielnica Oliwa, ale też Wyspa Sobieszewska, ale jak widać na mapie są obszary, które tego zadrzewienia są, no prawie pozbawione. Są to obszary rolnicze Żuław Gdańskich, czy na Wyspie Sobieszewskiej i tutaj brak drzew wynika po prostu z charakteru upraw rolnych czy hodowli zwierząt. Natomiast także występują obszary pozbawione dużej ilości zadrzewień, to są obszary portowe, produkcyjno-składowe i też tu to wynika po prostu z dominującej funkcji na tym obszarze, natomiast szczególnie te obszary przemysłowe i portowe, one stanowią dosyć sporą barierę, czy wyrwę w tym układzie naszym przyrodniczym, w jego ciągłości. Dlatego naszą wytyczną w Gdańskiej Polityce Zieleni jest wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień buforowych na granicach, szczególnie z obszarami wrażliwymi, to mamy tutaj na myśli zabudowę mieszkaniową, albo np. rekreacyjną czy turystyczną. I to jest taka bardzo ważna wytyczna dla tych obszarów, co zwiększy na pewno ciągłość przyrodniczą.

(13) potencjałem też bardzo silnym Gdańska jest jego ukształtowanie terenu dzielące Gdańsk na dolny taras, górny taras rozdzielone strefą krawędziową, gdzie tutaj różnice wysokości dochodzą

nawet do 180 metrów. To różnorodne ukształtowanie terenu wpływa na bioróżnorodność występującej fauny i flory, wpływa na atrakcyjność krajobrazową Gdańska i jest to walor, który należy chronić.

(13) Przechodząc płynnie do wyzwań, wyzwań dla Gdańska i wyzwań związanych ze zmianą klimatu płynnie przechodzę, bo to również dotyczy tematu ukształtowania terenu. Jest to nie tylko walor Gdańska, ale również wyzwanie związane z obecnością w strefie krawędziowej wielu terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz osuwiskami. I tutaj wytyczną w tym aspekcie jest odpowiednie kształtowanie zabudowy mając na uwadze ochronę istniejącej szaty roślinnej oraz zwiększenie zazieleniania na zboczach. Już obecnie teraz wskazujemy konieczność objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego np. skarp celem wprowadzenia tam ochrony zieleni.

(15) Kolejnym wyzwaniem jest zagrożenie powodziowe zarówno od strony morza, ale także związane z nawałnymi deszczami tzw. powodziami błyskawicznymi z powodu deszczy nawałnych. I tutaj przeanalizowaliśmy tę sytuację i wyznaczyliśmy trzy obszary, które są szczególnie narażone na podtopienia. Występują w Oliwie, we Wrzeszczu i w Śródmieściu. I tutaj takie wytyczne wynikające z naszych analiz są następujące. Przede wszystkim zwiększanie powierzchni zieleni na górnym tarasie celem zatrzymania wody właśnie zanim ona spłynie na dół, a także na górnym tarasie przede wszystkim egzekwowanie współczynnika spływu, ograniczanie tego czynnika spływu, czyli zatrzymanie wody w miejscu opadu. Natomiast na dolnym tarasie mamy również wskazanie do wprowadzenia zieleni, do zwiększenia ilości zieleni celem właśnie retencji tej wody, która już tam spłynie, a dzięki temu zatrzymamy ją w miejscu do tego przeznaczonym, a nie np., nie zaleje nam piwnic, czy parterów budynków.

(16) Kolejne wyzwanie to temperatura, zmiany temperatury wynikające z ocieplenia klimatu. W Gdańsku przez ostatnie 40 lat temperatura wzrosła 2 stopnie. Obszarem szczególnie narażonym na dynamiczne zmiany temperatur tj. ten środkowy pas Gdańska najsilniej zurbanizowany i zamieszkały przez największą liczbę mieszkańców. I tutaj kluczowym elementem i wytyczną Gdańskiej Polityki Zieleni celem łagodzenia niekorzystnego wpływu wzrostu temperatur jest zwiększenie powierzchni zieleni, w szczególności zieleni wysokiej na tym obszarze.

(17) Kolejny element, kluczowy do ochrony to są korytarze przewietrzania miasta. Zostały one wyznaczone wzdłuż dolin cieków i tutaj kluczowa wytyczna GPZ jest zachowanie tych korytarzy przewietrzania poprzez odpowiednie kształtowanie zabudowy oraz zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnej i terenów zieleni w obszarach korytarzy przewietrzających. Zachowanie tych korytarzy ma kluczowe znaczenie właśnie dla regulacji temperatury i dla jakości życia mieszkańców.

(18) Bardzo ważnym aspektem i wyzwaniem jest również dostępność mieszkańców do zieleni. Na dziś zgodnie z obowiązującym studium około 20% mieszkańców Gdańska mieszka w obszarach z deficytem w dostępie do zieleni. To są te czerwone obszary zaznaczone na mapie. Natomiast uznaliśmy w GPZ, że kryteria względem których była ta odstępność liczona są dosyć wąskie, dlatego, że one dotyczyły dostępności tylko do zieleni publicznej urządzonej, a wiemy, że w mieście mamy wyjątkowe obszary zieleni np. nadwodnej, zieleni krajobrazowej, ekologicznej, która no nie do końca jest urządzona, nie musi być urządzona a stanowi wysoką wartość i poprawia znacznie jakość życia mieszkańców. Dlatego chcielibyśmy i to powiem w drugiej części prezentacji, zweryfikować kryteria przyjęte do oceny deficytu dostępności zieleni.

(19) Mapa podsumowująca wyzwania dla Gdańska tj. mapa ryzyka klimatycznego. Ona zbiera te wszystkie informacje o których przed chwilą powiedziałam. One są tutaj skomasowane na tej mapie i jak widać kumulują się w czterech obszarach, szczególnie na dolnym tarasie, są one przez nas wyznaczone i to są obszary problemowe wymagające podjęcia pilnych działań w związku z kumulacją czynników kryzysowych. Zamierzamy jeszcze w tym roku przystąpić do szczegółowych opracowań właśnie dla tych obszarów. Te opracowania będą poświęcone znalezieniu

przestrzennych różnych rozwiązań łagodzących występujące deficyty w dostępie do zieleni oraz niwelujących występowanie niekorzystnych zjawisk zmieniającego się klimatu.

(20) Przechodząc do wizji. Wizja przedstawia sieciowy układ błękitno-zielonej infrastruktury. Jest to układ złożony z warstw, które są względem siebie hierarchicznie ułożone. Najważniejszą główną warstwą jest warstwa A elementów obszarowych, są to lasy Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, Lasy Otomińskie, Lasy Pasa Nadmorskiego, Żuławy Gdańskie, są to obszary, które nie kończą się na granicach miasta Gdańska, tylko mają znaczenie regionalne i wykraczają poza granice administracyjne.

(21) Drugą warstwą są elementy liniowe, główne elementy liniowe, czyli błękitno-zielone pasma ciągnące się wzdłuż dolin cieków, to są tzw. eko-łączniki w skali ogólnomiejskiej. Kolejną warstwą jest warstwa obszarowa uzupełniająca. To są mniejsze formy zieleni, mniejsze parki i zieleńce, zieleń przy zbiornikach retencyjnych i liniowe znowu powiązania w skali mniejszej. Są to zielone aleje prowadzone w układzie głównych ulic. Tłem dla całego układu jest zieleń towarzysząca zabudowie mieszkaniowej. Tak ukształtowana i dopełniona wielowarstwowa sieć błękitno-zielonej infrastruktury, liczymy na to, że umożliwi zrównoważony rozwój miasta i poprawę jakości życia mieszkańców.

I każda (22) z tych warstw została przez nas wyodrębniona i dla każdej warstwy zostały opracowane kierunki rozwoju. Tej głównej warstwy, dla warstwy błękitno-zielonych pasm również.

Dla zieleni uzupełniającej (23) także. Nie będę tutaj wymieniać, bo cały materiał jest dostępny na naszej stronie. I dla warstwy powiązań (24) w skali dzielnic również zostały opracowane wytyczne i ta warstwa została jeszcze uzupełniona o powiązania, te żółte strzałki, to są zielone ciągi pieszo-rowerowe poza głównym układem ulic jako takie już naprawdę lokalne powiązania zielone.

(25) warstwa towarzysząca, uzupełniająca jako tło. Tutaj najważniejszą wytyczną jest utrzymanie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej, który został przez nas określony dla zabudowy wielorodzinnej na dolnym tarasie minimum 30%, a dla wielorodzinnej na górnym tarasie 40%.

(26) Ważnym elementem GPZ takiej wprowadzenia zasady transektów w kształtowaniu zieleni, jest to zasada po prostu strefowego zagospodarowania zieleni od tych obszarów najbardziej wrażliwych, gdzie chcielibyśmy, żeby ta zieleń była nietknięta, dzika, gdzie też jest ograniczona dostępność dla mieszkańców. To są tereny przyrody chronionej poprzez tereny lasów, tereny nadwodne naturalne po takie strefy buforowe, parki leśne i parki nadwodne w błękitno-zielonych pasmach, a ż po tereny zurbanizowane, gdzie mamy zieleń już tak naprawdę formowana, przekształconą przez człowieka, w parkach, towarzyszącą ulicom i przestrzeni publicznej. Celem właśnie prowadzenia transektu jest przede wszystkim regulowanie stopnia dostępności dla użytkowników, stopnia przekształcenia środowiska, regulowanie możliwości zakresu zagospodarowania, czyli po prostu ochrona najcenniejszych walorów przyrodniczych i jakby presji człowieka na przyrodę. Dla każdego typu transektu zostały też opracowane wytyczne.

(27) Przeprowadziliśmy również analizy zieleni towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej w różnych formach, zarówno kwartałowych, wielorodzinnych blokowiskach, także jednorodzinnej zabudowy. Nie będę tutaj w szczególności wprowadzać, ale najbardziej korzystnie wychodzi oczywiście zabudowa wielorodzinna z lat sześćdziesiątych, osiemdziesiątych. Tutaj ten wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej wychodzi na poziomie 45%, 50% i to właśnie chcemy chronić. To jest ten element nowy, który chcielibyśmy obejmować planami miejscowymi, chronić tą zieleń, żeby wstrzymać coraz bardziej sukcesywne zabudowywanie tej ogólnodostępnej zieleni.

(28) To również ma wpływ na weryfikację kryteriów dostępności do zieleni. W górnym roku mamy tą dostępność, którą omawiałam w pierwszej części uwarunkowań, a tutaj już na dużej mapie mamy

powiększoną dostępność według nowych kryteriów. Oczywiście kryteria odległości pozostają. Mamy ustalone 15 minut odległości, spaceru, dojścia pieszego do terenów powyżej 2 ha, 10 minut dojścia pieszego do terenów pomiędzy 2 ha a 1 ha i 5 minut dostępności do terenów zieleni poniżej 1 ha. to się nie zmienia, natomiast rozszerzyliśmy formy zieleni, które bierzemy pod uwagę w zakresie dostępności. Nie bierzemy już tylko pod uwagę miejskich parków urządzonych, ale także właśnie zieleń, czasami leśną zieleń ekologiczną, zieleń taka dostępną, każdą formę zieleni dostępnej, także zieleń towarzyszącą ciekom wodnym. I stąd tutaj weryfikacja terenów, które nie mają dostępności do zieleni. Problem nadal pozostaje na dolnym tarasie, na Przymorzu Małym, Wrzeszczu, Letnicy i Młodym Mieście. I są tzw. przez nas określone obszary o najwyższym deficycie ze względu też na liczbę mieszkańców, to są te obszary, które muszą być jak najpilniej opracowane pod kątem redukcji tego deficytu, zmniejszenia, no i mamy też deficyty położone na zachodzie oraz południu. One są o mniejszym priorytecie, część zresztą z nich jest w obecnie procedowanych planach miejscowych i te deficyty znacznie zostaną zmniejszone.

(29) Dla obszarów deficytowych opracowaliśmy wytyczne zarówno z poziomu planistycznego jak i inwestycyjnego.

Działania planistyczne skupiają się, to są nasze zadania, zadania Biura Rozwoju Gdańska, czyli:

- ochrona zieleni i wody w dokumentach strategicznych, także w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- ochrona błękitno-zielonych pasm, tj. nowy byt. Chcielibyśmy jak najbardziej wprowadzać go w dokumenty strategiczne i planistyczne, by to nie był tylko pomysł na papierze,
- zachowanie ciągłości Ogólnomiejskiego Systemu Terenów Aktywnych Biologicznie (OSTAB),
- działania planistyczne mają kluczowe znaczenie dla zachowania ciągłości i spójności błękitno-zielonej infrastruktury,

Natomiast działania inwestycyjne, to są takie działania, które można podjąć niezależnie od planu miejscowego tu i teraz. Mogą one w efektywny sposób zmniejszyć w krótkim odstępie czasowym deficyty. I to jest oczywiście realizacja:

- nowych terenów błękitno-zielonej infrastruktury,
- realizacja zielonych powiązań w pasach drogowych zgodnie z GSUM
- realizacja zielonych ciągów pieszo-rowerowych poza układem drogowym, w tym co jest bardzo istotne przez ogrody działkowe,
- zabezpieczenie odpowiednio wysokich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej w obszarach zamieszkania.

(30- 33) Nasze wytyczne. To już jest jakby koniec GPZ, czyli podsumowanie i rekomendacje. One są rozpisane na cztery bloki:

1. Planowanie,
2. Zarządzanie
3. Dialog
4. Realizacja

Nie będę tutaj czytać. Zapraszam do zapoznania się z materiałem. Są tutaj już po prostu w szczególności opisane takie najważniejsze z nich. Zarówno w planowaniu jak i w zarządzaniu, jak i w dialogu, tutaj zwrócę uwagę też na dialog z ogrodami działkowymi, czy z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w sprawie zazieleniania terenów, w których zieleń historycznie nie występowała. To jest bardzo ważna kwestia, np. w redukcji deficytów zielonych na Młodym Mieście.

Realizacja. Tutaj też szereg wytycznych, a może takim najciekawszym jest projektowanie zieleni odpornej na zmiany klimatu, promowanie spontanicznej roślinności i ekstensywnej pielęgnacji jako kierunku w zagospodarowaniu i utrzymaniu terenów zieleni.

Oczywiście ten zbiór rekomendacji to nie jest zamknięty zbiór. Jak najbardziej nie byliśmy w stanie wyczerpać tematu, bo dla tych rekomendacji moglibyśmy osobny dokument o tym stworzyć, ale to są też rekomendacje, działania, które powinny być uzupełniane przez inne jednostki. My musimy się zająć naszym zadaniem, czyli ochroną planistyczną zieleni, a mamy nadzieję, że po prostu inne jednostki będą wypełniały to w zakresie swoich obowiązków.

Jeszcze wracając do tego, że chcieliśmy, żeby to był

Dokument dla wszystkich, przystępny, zrozumiały, na końcu jest słownik pojęć bardzo rozbudowany, bo chcieliśmy, żeby każde sformułowanie przez nas użyte było zrozumiałe i stąd cały dokument przystępny dla każdego zainteresowanego. Zachęcam do zapoznania się, zachęcam też do odwiedzin naszej jednostki gdyby była chęć dyskusji na poszczególne tematy. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Bardzo dziękuję. faktycznie imponująca praca, zwłaszcza te transepty, skojarzenie myślę, że uprawnione do amerykańskiego nowego urbanizmu, to była taka próba, całkiem udana w niektórych przypadkach humanizacji amerykańskich miast poprzez, uwaga, nawiązanie do wzorców europejskich i pewnych takich optymalnych proporcji m.in. zieleni do poszczególnych typów zabudowy. Dużo pracy, dużo istotnych wytycznych projektowych. Bardzo mnie cieszy, że Państwo również uwzględnili ten wątek jak dochodzić do pewnego szczegółu, tzn. ten element zaangażowania społecznego też w bardzo jasny sposób w tych wytycznych został ujęty. Mam takie pytanie dość specjalistyczne, ale poniekąd ono jest pokłosiem rozmowy, którą prowadziłam nie tak dawno temu. Była mowa o zagrożeniu podtopieniem na dolnym tarasie. To jest jakby zjawisko, które niestety sami mamy możliwość naocznie obserwować z narastającą intensywnością. Natomiast, czy Państwo brali pod uwagę coś tak już specjalistycznego jak modele hydrodynamiczne, ponieważ mamy do czynienia z specyfiką ukształtowania, którą pani bardzo tak ciekawie intuicyjnie myślę nawet dla osób nie posiadających wykształcenia urbanistycznego, czy geograficznego zaprezentowała. Natomiast sama przyznam, że nie byłam świadoma skali jak duże to jest zagrożenie w związku z tym, że mamy do czynienia z dość nowym zjawiskiem przybierającym na intensywności jakim są deszcze nawalne następujące po suszach i że tak naprawdę przejście wysoczyzny to nie jest wyłącznie funkcja ilości wody. To jest też funkcja prędkości spadku tej wody.

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Tak, tej dynamiki. Mamy też programy do badania zlewni i wykorzystujemy je w naszej pracy. Ten aspekt został bardzo silnie poruszony w Gdańskiej Polityce Wodnej, bo tam po prostu wskazaliśmy już tereny we współpracy z Gdańskimi Wodami, które powinny być przeznaczone właśnie pod gromadzenie tego nadmiaru wody. Są to tereny zlokalizowane wzdłuż cieków, wzdłuż Potoku Oliwskiego, Strzyży, Królewskiego. Na Oruńskim ten problem nie występuje, ale głównie te trzy potoki. I oczywiście, ponieważ te dokumenty mają pewną skalę ogólności, nie zaszliśmy do takiego szczegółu projektowego. To wymaga dalszych analiz i właśnie ten aspekt będzie etapem trzecim Gdańskiej Polityki Wodnej, bo właśnie na tym się chcemy skupić, żeby korzystając z tych technologii, z programów, obliczania zlewni, takich mikro zlewni właśnie te tereny wskazać i potem opracować dla nich konkretne

wytyczne, co jest tak jakby etap kolejny, ale brany przez nas bardzo poważnie pod uwagę w kolejnych etapach prac. Natomiast tutaj też w GPZ jest on bardzo istotny.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję. Rozumiem tak jeszcze, bo przyznam, że nie doczytałam jeszcze końca rekomendacji, natomiast zanim oddam głos, nie wiem czy przewodniczącemu, czy redaktorowi Koprowskiemu w obu rolach jest tutaj serdecznie zapraszany, rozumiem, że też jakby ta polityka jest odpowiednim ustawieniem priorytetu, jeżeli chodzi o dalsze prace, przede wszystkim nad planami zagospodarowania, dokumentami formalnymi, ale i takimi pracami partycypacyjnymi, które Państwo kontynuujecie jak Gdańskie Przestrzenie Lokalne. Ostatnio ze Wzgórzem Mickiewicza miałam okazję akurat rozmawiać, z przedstawicielami rady dzielnicy, tak, że wiem, że kolejny projekt będzie niebawem wodowany, ale rozumiem, tak jak pani powiedziała do ustalenia pewnych szczegółów dotyczących formy, natomiast pewna wytyczna o charakterze wiążącym, że gdzieś musimy zapewnić element zielonej infrastruktury obszarowy jest też dla takich rozważań wiążący.

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Właściwie ta wytyczna dotyczy wszystkiego, bo mierzymy się z takim stanem z jakim się mierzymy, ze zmianami klimatu, z postępującym ociepleniem i właściwie zieleni i błękitno-zielona infrastruktura tj. jedyne nasze narzędzie, takie właściwie dostępne do wprowadzenia, które w sposób bardzo istotny nam łagodzi ta sytuację i z punktu widzenia planistycznego my widzimy, że miejsce na błękitno-zieloną infrastrukturę jest wszędzie. Zarówno w układzie drogowym, tam błękitno – zielona infrastruktura powinna towarzyszyć po prostu wszystkim formom zagospodarowania, przestrzeniom i planom, ulicom ...

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

... już nie wspominając, że są miejsca, gdzie również rozpatruje się ją w formie pionowej ...

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

... pionowej, dlatego mamy tam wytyczną, że błękitno – zielona infrastruktura dotyczy również budynków, dachów, ścian, więc jej zastosowanie powinno być wielowarstwowe i nie tylko mówimy tutaj o dużych parkach, bo można to sprowadzić do ogrodu przydomowego i również ta błękitno – zieloną infrastrukturę wprowadzać.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dobrze, Krzysztof Koprowski, bardzo proszę.

Pan Krzysztof Koprowski – Rada Dzielnicy Wrzeszcz Górny- Przewodniczący Zarządu

Dzień dobry. Dziękuję za możliwość zabrania głosu, niech będzie, że w imieniu rady dzielnicy. Powiem tak, bo to jest kolejny dokument Biura Rozwoju Gdańska, z tych wszystkich tzw. dokumentów strategicznych i tak moja drobna refleksja jest, że wszystkie dokumenty próbują odpowiedzieć sobie na jeden problem. Dzisiaj mamy problem zieleni, innym razem inne problemy, standard ulicy miejskiej itd. Natomiast wczytując się w te wszystkie dokumenty i jakby to powiedzieć, próbując sobie zestawiać odnoszę wrażenie, że lada moment będzie trzeba przedkładać kolejny dokument integrujący pozostałe dokumenty, ponieważ w mieście jest tak, że planując, no nie można każdego dokumentu stosować uniwersalnie. I trzymając się dzisiejszego dokumentu zieleni, to co naszego

punktu widzenia, dzielnicowego trochę brakuje, to właśnie takiego podejścia uniwersalnego. W przypadku dzielnicy np. Wrzeszcz Górny zieleń nie pełni tylko funkcji stricte takiej zieleni, jako tej wartości przyrodniczej, ale też jako przestrzeń integracji, ale także przestrzeń, w której się odbywają pewne, no nazwijmy to interakcje społeczne. Czyli mówiąc inaczej, jeżeli mamy przykładowo park, to nie może pełnić tylko roli parku, jako miejsca dla zwierząt, oczywiście to jest jak najbardziej cenne, ale także miejsca, gdzie np. można zlokalizować obiekty usługowe, gdzie mieszkańcy mogą przyjść posiedzieć, ale też coś zakupić przy okazji, zjeść w jakimś lokalu gastronomicznym itd.

Druga rzecz, której brakuje w tym dokumencie, traktowanie zieleni w sposób, nazwijmy to taki jednolity. Inaczej mówiąc zieleń inaczej będzie funkcjonowała przy jakiejś głównej trasie, trzymając się we Wrzeszczu np. Al. Grunwaldzkiej, a inaczej będzie funkcjonować np. znowu pozostając we Wrzeszczu Górnym np. przy Jaśkowej Dolinie. Inna trasa, inna forma i też inne warunki. W przypadku pozostając znowu przy Al. Grunwaldzkiej, nie jesteśmy w stanie wypocząć przy Skwerze Anny Walentynowicz, bo tam jest taki huk, taki hałas, że ten skwer tak naprawdę nie ma racji bytu z punktu widzenia odpoczynku i rekreacji, on jest pewną można powiedzieć pozostałością, błędem planistycznym w poprzednich epok, kiedy ruch też był chociażby mniejszy, no a do tego nie zbudowano oczywiście obiektu kultury, który tam miał być.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Polemizowałabym, czy to był błąd planistyczny, czy stoi przed nami wyzwanie pewnej reorganizacji jednak struktury funkcjonalnej, chociaż zgadzam się, że w tym momencie jest to miejsce uciążliwe.

Pan Krzysztof Koprowski – Rada Dzielnicy Wrzeszcz Górny- Przewodniczący Zarządu

Mam na myśli, trzymając się tego skweru, że lokalizacja tam placu zabaw, który tam powstał, to jest pomyłka, bo obok mamy szkołę, znowu teren zieleni, który nie jest interpretowany jako teren zieleni, ale de facto on jest, bo można tam nasadzić drzewa, stworzyć nawet jakiś skwerek i jest to w oddaleniu Al. Grunwaldzkiej, a jest to, powiedzmy 100 metrów dalej i to jest miejsce pod plac zabaw. I to samo właśnie z Jaśkową Doliną. To jest miejsce gdzie można pójść w las i wypocząć, bo tam hałas, huk samochodów jest praktycznie minimalny.

I trzecia rzecz tutaj jeszcze w tym nawiązaniu, to takie wciskanie wszędzie tej zieleni na siłę i to jest niestety specjalność Biura Rozwoju Gdańska. Już na to wielokrotnie zwracałem uwagę w różnych planach, nie tylko we Wrzeszczu Górnym. Naprawdę nie wszędzie są potrzebne jakieś skwerki malutkie, które nie pełnią żadnej funkcji, one ładnie wyglądają na planie zagospodarowania, bo jest zieleń, mieszkańcy patrzą, są zadowoleni. Ja na szczęście nie jestem politykiem, więc mogę to skrytykować i uważam, że to nie jest dobre podejście, bo lepiej stworzyć jeden duży teren, albo sieć jakichś połączonych terenów niż w każdym narożniku, gdzie nie da się już wkomponować zabudowy, albo będzie ona jakaś problematyczna, wciskanie zieleńca, który naprawdę jest zielenią, jak ja to mówię przechodnią, bo w niej po prostu nie idzie wytrzymać, w niej się nie stoi, nie siedzi, co najwyżej się pójdzie z pieskiem i piesek podniesie nogę i zrobi to co ma do zrobienia. I tak np. mieliśmy w GPL na Słowackiego, gdzie tutaj z panią Anią też troszeczkę chodziliśmy, utrzymania jakichś malutkich skrawków, gdzie one nie mają żadnej funkcji rekreacji. Po prostu to nie ma sensu tworzenia takiej zieleni, potem mamy dyskusję z Gdańskim

Zarządem Dróg i Zieleni, który mówi, że nie ma pieniędzy, zresztą w tym roku już żąda od rad dzielnic pieniędzy na utrzymanie, to tak nawiasem mówiąc, żądania skandaliczne, no bo dlaczego rady dzielnic mają utrzymywać zieleni, to jest zadanie miasta. I potem właśnie te problemy spadają na nas i się robi takie błędne koło, no bo mieszkańcy się tego domagają, BRG gdzieś tam zaplanowało taką zieleni i właściwie nie ma pieniędzy, to jest właściwie bez sensu, no tak nie można, to już lepiej stworzyć jakiś większy obszar zieleni, przemyślany i jakoś osłonięty jeżeli to jest w sąsiedztwie jakiejś dużej arterii komunikacyjnej, czy torów kolejowych a nie takie wsadzanie, bo już nie mamy pomysłu co z tym terenem zrobić, to zrobimy tam zieleni, no tak nie można niestety planować. To taka moja refleksja, nie oczekuję jakiejś szczegółowej odpowiedzi.

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Odpowiem bardzo chętnie, myślę, że to jest miejsce, żeby odpowiedzieć. Tutaj były trzy wątki poruszone, że różne opracowania co chwile opracowujemy. Te wszystkie opracowania są ze sobą spójne i to nie jest tak, że mamy pomysł opracowujemy odrębne opracowanie, nie ma opracowania co to wszystko zbiera. One wszystkie stanowią pewną warstwę w planowaniu przestrzennym miasta i te wszystkie warstwy są ze sobą spójne, to mogę zapewnić.

Jeśli chodzi o to, że traktujemy w Gdańskiej Polityce Zieleni wszystkie tereny zielone jednakowo. No nie jest to prawda. Po to właśnie jest ten transekt zaproponowany, żeby właśnie rozróżnić sposób zagospodarowania terenów zieleni i wiadomo, że tereny zieloni położone w ścisłej tkance miasta będą zupełnie inaczej zagospodarowane niż w strefie buforowej, czy parki leśne, czy parki w strefie nadwodnej, więc to GPZ też nie jest miejscem, które decyduje o stylu zagospodarowania, bo to jest już zejście do szczegółu. To już powinno być wypełniane przez poszczególne projekty, natomiast generalnie jest właśnie bardzo istotna potrzeba zróżnicowania zagospodarowania względem ochrony przyrody. Miejsca najbardziej wrażliwe przyrodniczo będą w sposób najmniej inwazyjnie zagospodarowane.

Taki Skwer Walentynowicz, o którym pan wspomina, oczywiście powinien przejść jakby przemianę i też zgadzam się z tym, że to nie jest fortunne miejsce dla placu zabaw. Jest to typowy skwer miejski w intensywnej tkance, który powinien być przestrzenią publiczną, właśnie sprzyjającą integracji tak jak pan o tym wspomina. I druga rzecz. Malutkie proponowane przez nas gdzieś tam skwerki, zieleńce, które no nie spełniają jakby takiej funkcji jak duży park. Otóż panie Krzysztofie, czasami nie mamy w ogóle miejsca na nic innego. Czasami jest to jedyne rozwiązanie, szczególnie w obszarach, które mają bardzo silny deficyt w dostępie zieleni i nie mają dostępności do parku np. 5 hektarowego w okolicy, to w takiej silnie zabudowanej tkance czasami to jest jedyne narzędzie, żeby poprawić chociaż trochę klimat zamieszkania. Czasami musimy operować elementami pionowymi zielonymi, jak zazieleniane słupy trakcyjne torowisk, albo zielone przystanki. Czasami są to jedyne rozwiązania, więc takie miejsca w mieście też mamy, gdzie niestety już jest tak intensywna zabudowa, że nie zapewnimy wielkiego parku, bo nie możemy wyburzyć nagle połowy dzielnicy i zrobić duży park, więc no niestety te drobne skwerki, o których pan wspominał też w niektórych dzielnicach ratują sytuację. Dziękuję.

Pan Krzysztof Koprowski – Rada Dzielnicy Wrzeszcz Górny- Przewodniczący Zarządu

Tylko krótko pozwolę sobie odpowiedzieć odnośnie do tych małych skwerków. Mam na myśli, że czasami lepszym rozwiązaniem niż dopuszczanie małych skwerków jest odpowiednie komponowanie zabudowy miejskiej, która jest w dzielnicach, czy w obszarach, gdzie takiej zabudowy nie ma, odpowiednie formowanie pierzei itd., bo takim błędem niestety w Gdańsku, szerzej chyba też w innych miastach w Polsce jest myślenie, że jeżeli jest zabudowa, to ona z założenia jest czymś złym. Niestety takie odnoszę wrażenie z wielu dyskusji, że każda zabudowa jest takim złem. Natomiast zabudową można kształtować bardzo świetne fragmenty miasta. Przecież całe Główne Miasto, nasz chyba największy skarb przestrzenny, przecież to nie jest park, to jest zabudowa i ludzie jeżdżą z całej Polski a nawet ze świata ...

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

... elementy parku tam też są, ale nie jest to Park Reagana, zgadza się?

Pan Krzysztof Koprowski – Rada Dzielnicy Wrzeszcz Górny- Przewodniczący Zarządu

... dokładnie to mam na myśli. Tak samo uważam, czasami lepiej podejść w ten sam sposób do jakichś miejsc, gdzie może faktycznie jest jakiś, brakuje zieleni w zasięgu 10 minut, ale można wykształcić taką zabudowę, z takim np. deptakiem w środku, tak proponuję na luzno, który sam w sobie będzie atrakcyjną przestrzenią, choć nie będzie to las, ale będzie miejsce do spędzania czasu. Więc takie wciskanie wszędzie tych skwerków takich malutkich uważam, że czasami są bez sensu, bo później brak środków na utrzymanie. Tyle z mojej strony, dziękuję.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dodam tylko tyle, że to jest o tyle nierzeczywiste, że tutaj dochodzimy, o czym była mowa w prezentacji, dochodzimy też do kwestii walorów mikroklimatycznych, nie tylko takich stricte funkcjonalnych tych elementów zieleni, ale znowu, żeby nie kontynuować tutaj dyskusji, na którą też bardzo chętnie się z panem umówię, ale korzystać z pani z Biura Rozwoju Gdańska oddaje głos radnemu Majewskiemu.

Radny Przemysław Majewski – członek Komisji

Dziękuję. chciałem się podzielić taką uwagą w temacie, który też został poruszony, czyli kształtowania terenów zielonych, terenów związanych chociażby z retencją wody, ale w kontekście także ochrony konserwatorskiej. I tutaj nasunął mi się jakby aktualny problem, czy też wyzwanie związane chociażby z zagospodarowaniem terenów Opływu Motławy, co dzieje się po stronie m.in. Dolnego Miasta czyli rewitalizacja. Oczywiście jesteśmy już w trakcie wykonywania prac, natomiast bez wątplenia mając na względzie także przyszłe tego typu projekty. Istotne myślę, że byłoby właśnie łączenie, bo to co pojawiło się m.in. podczas dyskusji, która odbywała się na Dolnym Mieście w szkole podstawowej to jakby zestawienie przeciwstawne interesów mieszkańców dla których cenne są wartości przyrodnicze, interesu konserwatora, dla którego istotne są wartości zabytkowe i interesu miasta, które chce zrewitalizować tkankę Opływu Motławy, no często wykorzystując do tego powiedzmy materiały, które nie satysfakcjonują ani konserwatora, ani mieszkańców. I widzimy to chociażby na przykładzie ścieżek, których obrzeża wykonane są z betonowych krawężników. W ostatnim czasie mieszkańcy chociażby na profilu Dzika Fosa Miejska informowali o tym, że musieli wieczorami, czy też w nocy ratować duże ilości zwierząt, które przemieszczały się właśnie i trafiały na takie bariery do tej pory nie spotykane w postaci

tych masywnych, wysokich krawężników, więc wydaje mi się, że tutaj także istotne jest to, aby równoważyć te interesy i zestawiać te wartości zabytkowe, konserwatorskie, wartości przyrodnicze i pokazywać, że one nie są sprzeczne, one w wielu fragmentach mogą współdziałać i myślę, że to jest także dla miasta istotna kwestia aby nie zawsze wykorzystywać przy tego typu pracach rewitalizacjach chociażby materiały, które będą stanowiły także ograniczenie, takie czysto przyrodnicze. To tyle, dziękuję.

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Tak. Tutaj pan poruszył bardzo słuszny aspekt, który jest w naszym opracowaniu też bardzo mocno podkreślony, tzn. dialog. Dialog z konserwatorem dotyczący urządzania, czy rewaloryzacji, czy zazieleniania obszarów historycznych jest tutaj bardzo silnie przez nas podkreślony, bo jest to po prostu niezbędne.

Mamy sytuację też w planowaniu przestrzennym, w procedowanych planach miejscowych, kiedy np. nie możemy zaproponować szpalerów drzew historycznie ukształtowanej ulicy, bo ich tam historycznie nie było, a z kolei, to jest bardzo taki ważny aspekt i taka różnica interesów, tak jak pan to podkreślił i druga kwestia właśnie dialog z mieszkańcami. My postulujemy również żeby tak jak przy masterplanach tak samo i przy realizacji projektów dotyczących zieleni bezwzględnie mieszkańcy byli włączeni w takim procesie przedprojektowym do dialogu społecznego, żeby wysondować ich potrzeby, żeby już na etapie projektów nie ścierały się nagle różne właśnie interesy, tylko, żeby te interesy poznać przed projektowaniem. No i tutaj dobór materiałów jest niestety już poza zakresem GPZ. My jedynie wskazujemy, że te materiały powinny być dostosowane do typu transektu, w którym dana zieleń występuje, więc tutaj jakby to już jest detal projektowy, który jest poza zakresem, poza kompetencjami Biura Rozwoju Gdańska.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję. Widzę, że mamy głos z sąsiedniego samorządu, pan Andrzej Chmielewski, bardzo proszę.

Pan Andrzej Chmielewski – Wice wójt Gminy Pruszcz Gdański

Dziękuję za głos, dziękuję za prezentację. Ciekawa bardzo. Spodziewałem się przyznam sążnistego dokumentu, a jest to kilkudziesięciostronicowa prezentacja, przystępna dla mieszkańców, pokazuje w bardzo przystępny sposób jaki jest kierunek, strategia. Jest to książeczka, projekt, taki humanistyczny bym powiedział, Humano centryczny, bo jest taki użyteczny dla mieszkańców Gdańska. odniosłem wrażenie, że nadrzędna tutaj wartością jest po prostu bezpieczeństwo miasta w kilku aspektach, a przy okazji będą funkcje rekreacyjne, a przy okazji będą kwestie środowiskowe, więc tutaj pojawił się ten temat tych skwerków, że nie na wszystkie da się wyjść z pieskiem, no nie wszystkie muszą do tego służyć tak myślę. Natomiast tysiąc mikro - skwerków zrobi jakąś różnicę w skali miasta, więc tak to interpretuję. Tak, że jestem pod wrażeniem, bardzo mi się to podoba. Chciałbym się dowiedzieć jakiej rangi będzie to dokument, bo tak jak mówię, jeśli chodzi o takie programy i strategię, to raczej jestem przyzwyczajony do grubych dokumentów. Czy on będzie jakimś załącznikiem do studium, czy on będzie stanowił jakieś studium, to żeby formalnie wymóc później zgodność kolejnych dokumentów z tym planem.

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Tak. Tutaj, tak jak pan zwrócił uwagę jest to książeczka i nie jest to gruba księga, chociaż mamy grubą księgę dokumentów opracowanych na potrzeby tej małej książeczki właśnie. Wyszliśmy z założenia, że z ekspertami zawsze możemy się spotkać i porozmawiać i możemy również, bo to są pliki bazodanowe, to są pliki gis-owe, więc jakby całą bazę danych pod tą Gdańską Politykę Zieleni mamy utworzoną, natomiast taki materiał byłby niestrawny dla mieszkańców.

Wiemy również, że studium, które jest wielką księgą jest niestrawne dla mieszkańców. Po to też opracowaliśmy do niego broszurę, która jest bardziej strawna i chcieliśmy, żeby GPZ właśnie była dla wszystkich. To był nasz główny cel. Natomiast jakiej rangi to będzie dokument, to jeszcze na dziś nie potrafię odpowiedzieć na pytanie czy będzie to np. dokument np. przyjęty Zarządzeniem Pani Prezydent. Na pewno będzie to dokument, który będzie załącznikiem i tzw. wsadem do wszystkich innych dokumentów strategicznych i to już się dzieje, bo jest obecnie opracowywany program rozwoju Zielone Miasto, będą w przyszłym tygodniu warsztaty, elementem programu Zielone Miasto jest właśnie Gdańska Polityka Zieleni, w poszczególnych grupach problemowych pojawiły się tam wytyczne, po prostu przepisane z GPZ, więc jakby to już jest wdrażane w strategii. Poza tym wdrażany jest w planach miejscowych jako tutaj nasz wewnętrzny materiał dla nas, czyli do planów miejscowych i czeka prawdopodobnie na przygotowanie tak jak i innych gmin planu ogólnego, więc będzie to również wdrożone w planie ogólnym, jeżeli co do tego przyjdzie i będziemy ten plan procedować, to elementem ...

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

... coraz więcej na to wskazuje.

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

... coraz więcej na to wskazuje i zarówno elementy Gdańskiej Polityki Zieleni jak i gdańskiej Polityki Wodnej, bo są to ze sobą nierozzerwalne dokumenty. Będzie to wszystko po prostu przełożone, będziemy się jak najbardziej starali w jak najwierniejszy sposób odzwierciedlić te zapisy w planie ogólnym.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Czy są do pani kierownik jakieś pytania? Widzę, że przewodniczący Koprowski, jeszcze raz zapraszam.

Pan Krzysztof Koprowski – Rada Dzielnicy Wrzeszcz Górny- Przewodniczący Zarządu

Mam pytanie organizacyjne, bo pani mówi tutaj o jakichś konsultacjach społecznych, spotkaniach. Mogłaby pani doprecyzować, co ma pani na myśli?

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Tak. W przyszłym tygodniu są warsztaty dotyczące programu Zielone Miasto, to miałam na myśli.

Pan Krzysztof Koprowski – Rada Dzielnicy Wrzeszcz Górny- Przewodniczący Zarządu
Dziękuję.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Radny Jaroszewicz, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Ostatnio dosyć często bywam na Młodym Mieście. Myślę, że tam albo pilnie zajmiemy się tym problemem na Młodym Mieście, albo stracimy to Młode Miasto i będziemy mieli tam rzeczywiście zabudowany każdy kwadrat, każdy centymetr powierzchni, bo w tej chwili to, co jest już zabudowane, to źle wróży następnej części. Mimo, że są projekty, widziałem te plany wszystkie, ale myślę, że warto, albo dyscyplinować, albo mieć większy wpływ na to jak ta zieleń będzie wyglądała, żeby ona była zharmonizowana z całością, bo obawiam się o to Młode Miasto przyznam się jak przebywam ostatnio.

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Tak. Młode Miasto jest jednym z tych obszarów objętych deficytem w dostępie do zieleni i ten obszar jest wskazany przez nas jako właśnie obszar priorytetowy, którym mamy zamiar zająć się jeszcze w tym roku.

I tutaj dotykamy właśnie tego bardzo ważnego aspektu, dialogu z konserwatorem, bo historycznie te tereny, oczywiście zależy do jakiej historii się cofniemy, no ale powiedzmy historii stoczni cesarskiej i stoczni gdańskiej, tam zieleń w tym okresie nie występowała, no i tu jest ten podstawowy problem, więc będziemy rozmawiać, będziemy prowadzili ten dialog, bo to jest obszar, który bezwzględnie też musimy w jakiś sposób zazielenić. Tylko pytanie, jakimi formami zieleni, no to już będzie właśnie elementem tego dialogu naszego.

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Jeszcze jedno zdanie. Myślę, że tam głównie chodzi o to, żeby utrzymać stałą substancję budowlaną generalnie, jakiś zarys tego wszystkiego. Myślę, że to można w jakiś sposób pogodzić z dodatkową zielenią, która by raczej ubogaciła ten teren i spowodowała umniejszenie charakteru tego terenu i jest to chyba do zrobienia.

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Ja się z panem w pełni zgadzam i myślę, że dojdziemy do takiego kompromisu, żeby jakby wszystkie interesy były tutaj pogodzone.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Mogę tutaj powiedzieć z własnych doświadczeń, ponieważ sama miałam do czynienia z takimi architektami, którzy szukali argumentów za tym, żeby przekonać konserwatora do wprowadzenia szpalerów, wprowadzenia większej ilości zieleni. Powiem tak. Wydaje się, że to jest kwestia woli, bo z drugiej strony są pewne badania prowadzone m.in. przez Nadbałtyckie Centrum Kultury, które udowadniają, że owszem nie było takiego parku, w rodzaju Parku Steffensów, Parku Oruńskiego, natomiast jak najbardziej szpalery drzew były na terenach stoczniowych. Co więcej, w pewnym momencie była nawet funkcja ogrodnika stoczniowego i takie stanowisko gdzieś tam w archiwach jest zapisane, więc pewnie nie

utworzymy tam pełnoformatowego parku, natomiast wydaje się, że nie ma przesłanek konserwatorskich, żeby tę zieleń absolutnie eliminować, natomiast jest to jeszcze kwestia do rozstrzygnięcia w uzgodnieniach konserwatorskich.

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Dokładnie tak.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Czy są jeszcze jakieś pytania dotyczące tego punktu? Jeśli nie ma to bardzo dziękuję. Naprawdę ogromna wiedza, tak przyszło mi do głowy jeszcze jedno pytanie, czy ewentualnie ten zasób bazodanowy, czy przynajmniej jego część będzie dostępna w ramach otwartych danych w Gdańsku, czy raczej nie myśleli Państwo o tym?

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Tutaj chodzi o GEO Gdańsk, tak?

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Tak.

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Myślę, że jeszcze jest za wcześnie na to pytanie. To jakby nie zależy też od nas, jakie tam dane się znajdują, więc jest to jakaś rzecz do rozważenia, natomiast nie mi o tym decydować.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Mówię, że o tyle byłoby to ciekawe, bo oczywiście generalnie ma pani rację, że im dokument bardziej przystępny tym większe jego oddziaływanie, natomiast też w związku z dostępnością i programów bazodanowych, które też są dostępne w wersji bezpłatnej i też zwiększającą się podażą danych, mam wrażenie, że coraz więcej mieszkańców, nie tylko tych stricte zainteresowanych zawodowo kwestiami zagospodarowania przestrzennego z takich baz danych korzysta.

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Tak, to znaczy tutaj na pewno jako warstwa w GEO Gdańsku to jest postulowane też w programie Zielone Miasto. Będzie taka mapa zieleni i mapa prawdopodobnie też zadrzewień, więc to są mapy, które czekają jakby na opracowanie, ale tutaj zarówno potrzeby społeczne, żeby właśnie był ten transparentny urząd i była transparentność w mieście są bardzo silne i jak najbardziej tutaj w tym kierunku będziemy szli, żeby ta warstwa zieleni i warstwa drzew była tą warstwą dostępną. Co do innych bardzo, bo tutaj naprawdę mamy takie analizy też bardzo specjalistyczne, to też nie każda mapa byłaby taka przydatna. Natomiast na pewno warstwa zieleni i warstwa drzew, to jest to co chyba najbardziej mieszkańców interesuje.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Mam podobne wrażenie. Bardzo dziękuję pani kierownik. Pewnie zaprosimy jeszcze niebawem z kolejnymi przestrzeniami lokalnymi, ale tutaj naprawdę benedyktyńska praca i

pozytywistyczna jednocześnie tak jak powiedział pan wójt, stawiająca człowieka, ale i bezpieczeństwo gdzieś w centrum tej optyki, ale jednocześnie pomyślana tak, żeby to przełożyć na tyle na ile możliwe na podnoszenie jakości życia w miejscu zamieszkania.

Pani Anna Fikus Wójcik – Biuro Rozwoju Gdańska, Zespół Przestrzeni Publicznych i Krajobrazu - p.o. Kierownik

Dziękuję.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do ostatniego punktu obrad Komisji.

PUNKT – 6.

Sprawy bieżące, wolne wnioski, korespondencja.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

W tym miejscu przechodzimy do wolnych wniosków, korespondencji i spraw wniesionych. Widzę zgłoszenie pani Natalii, zaraz oddam pani głos jak najbardziej, natomiast porządkując kwestie korespondencji, większość korespondencji była kierowana do wiadomości Komisji, nie do zaopiniowania przez Komisję. Co prawda pojawiła się wczoraj dosłownie korespondencja dotycząca spraw stanu drzew, dotycząca jemioły. Zwrócę się do Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni o bardziej szczegółowe informacje na ten temat, ponieważ pamiętam z prezentacji pracowników tej jednostki, że pewne działania programowe podjęto, na tyle na ile zrozumiałam wypowiedź będą kontynuowane, przy czym nie czuję się tutaj osobą odpowiedzialną za udzielenie szczegółowej informacji. Poproszę, żeby taką szczegółową informację, aby nic nie umknęło przygotował Gdański Zarząd Dróg i Zieleni i w ten sposób zostanie ona dostarczona mieszkańcowi. Proszę pani Natalia Grzymała.

Pani Natalia Grzymała – mieszkanka Gdańska

Nie spodziewałam się, że te posiedzenia tak długo trwają, mam nadzieję, że Państwo jeszcze wytrzymają ze mną chwilę. Przyszłam, żeby opowiedzieć o rewitalizacji Optywu Motławy z perspektywy mieszkanki i z perspektywy osoby, która działa tam na rzecz przyrody.

Drodzy Państwo. My o rewitalizacji wiedzieliśmy naprawdę już od bardzo dawna, że to się stanie, więc w listopadzie gdy zaczęła się pierwsza wycinka, widzieliśmy, że wycinane są drzewa, krzewy, ale jakby jeszcze nie reagowaliśmy. Takim momentem kluczowym było dla nas wyciągnięcie wiatrołomu pod koniec stycznia. Chcieliśmy trochę uprzedzić fakty i spytaliśmy Dyрекcję Rozbudowy Miasta Gdańska i Wydział Środowiska, czy ten wiatrołom zostanie. Padła odpowiedź, że tak. Potem się okazało, że ta odpowiedź była dosyć omyłkowa, ale jeszcze cofnę się o dwa lata, bo jakby uprzedzając te fakty rewitalizacyjne jako mieszkańcy złożyliśmy w kwietniu 2021 roku wniosek o to, żeby na tym terenie utworzyć zespół przyrodniczo-krajobrazowy. Ten wniosek spotkał się z pozytywnym odzewem Wydziału Środowiska, więc bardzo dziwne wydaje nam się, że w momencie, kiedy DMRG pod koniec tego samego roku wystosowała do Wydziału Środowiska pismo o ocenę oddziaływania środowiska. Okazało się, że ta ocena nie jest potrzebna. Mówimy o miejscu,

które według strategicznych dokumentów miasta jest OSTAB-em, czyli Ogólnomiejskim Systemem Terenów Aktywnie Biologicznych, mówimy o Bastionie Św. Gertrudy, gdzie już teraz wiadomo, że to jest największe zimowisko w Gdańsku i drugie największe na Pomorzu, to są dane tegoroczne. Mówimy o terenie gdzie jest udokumentowanych ponad 90 gatunków ptaków, więc to, że tak ogromna inwestycja nie wymagała tej oceny oddziaływania jest dla nas wielkim znakiem zapytania, szkoda, że już nie ma pana Trykszy ...

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

... właśnie sama też patrzę na grupę uczestników naszego spotkania...

Pani Natalia Grzymała - mieszkanka Gdańska

... nie ma. W każdym razie według nas istnieje tutaj przesłanka, że zostały ominięte procedury, w szczególności, że DRMG w marcu i w maju 2021 roku na terenie Opływu Motławy prowadziła dwie inwestycje bez ważnych zezwoleń derogacyjnych, również bez inwentaryzacji przyrodniczej. Jedna z tych inwestycji została wstrzymana właśnie przez brak tych decyzji, więc jakby wiadomo było, że jeżeli zostały odkryte gatunki chronione, znaczy odkryte, one tam były, tylko nie zinwentaryzowane, to po drugiej stronie Opływu Motławy te gatunki też będą, więc właśnie to rodzi takie paradoksy, o których mówił pan Przemysław Majewski, że w zeszłym tygodniu gdy się zrobiło ciepło weszły płazy ze swoich miejsc zimowania do swoich miejsc lęgów, do wody i one niestety przechodzą przez ten teren budowy, a w związku z tym, że nie ma decyzji derogacyjnych, które pozwalają na przemieszczenie siedlisk, to te płazy były zdane na mieszkańców, którzy nocami nielegalnie wchodzili na teren budowy i je po prostu zbierali i wrzucali do wody.

Nie chcę tutaj Państwa zawałać nieprawidłowościami, które my jako mieszkańcy punktujemy. Za własne pieniądze zrobiliśmy ekspertyzę dendrologiczną, która też wykazała nadmierną wycinkę, też niezgodną z zaleceniami konserwatora i jesteśmy poruszeni, że przy tak wielkiej inwestycji ten aspekt przyrodniczy w ogóle nie został wzięty pod uwagę. I co? Przychodzę tutaj do Państwa, żeby opowiedzieć o tym problemie i poprosić o jakieś wsparcie. Na pewno będziemy zgłaszać petycje i prawdopodobnie też skargę. Prowadzimy korespondencję i z Marszałkiem. Dzisiaj dostaliśmy odpowiedź od Państwowego Inspektora Nadzoru Budowlanego (PINB), dosyć lakoniczną i jakby nie odnoszącą się do wszystkich zarzutów. Jeżeli mieliby Państwo jakiś pomysł, tutaj ja bym się bardzo chciała też w szczególności do radnych z Koalicji zgłosić, bo radni opozycji są bardzo chętni do pomocy, ale wydaje nam się, że to jest tak wartościowy teren przyrodniczo i ten aspekt przyrodniczy w ogóle nie został wzięty pod uwagę, ani w tej fazie projektowej, co widać chociażby po tych ścieżkach. Właśnie dużym problemem tej inwestycji są dolne ścieżki, które w naszym pojęciu, gdy oglądaliśmy projekty cały czas było mówione, że to są ścieżki, gdzie będzie powierzchnia biologicznie czynna i rzeczywiście ta powierzchnia górna będzie żwir, ale żeby zrobić te ścieżki trzeba było wjechać ciężkim sprzętem na teren przy trzcinowiskach, trzeba było podwyższyć ten teren, nasypać półmetrową warstwę betonowo piaskowej posypki i tu są te betonowe krawężniki i to jak ta ścieżka wpłynie na ekosystem płazowy na tym terenie, to nie trzeba być alfą i omegą, żeby wiedzieć, że wpłynie bardzo niekorzystnie. Teraz jest emigracja w jedną stronę, zaraz się zacznie emigracja w stronę, gdzie te małe zwierzęta po prostu nie poradzą sobie z tymi swoimi emigracjami.

W każdym razie zapraszam do współpracy, do śledzenia tego naszego profilu i mam nadzieję, że gdy już petycja zostanie złożona do Urzędu Miejskiego, to wykażecie Państwo poparcie. Dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Zaraz oddam głos pani dyrektor Ewie Pielak, natomiast szkoda, że nie ma z nami przedstawicieli Wydziału Środowiska. Mogę powiedzieć, że jestem wstępnie umówiona z panem kierownikiem Trykszą, fakt, że nie tylko w kwestii Opływu Motławy, ale, że on jeszcze wiosną przyjdzie z taką szerszą wypowiedzią, akurat dzisiaj musiał być w Warszawie na temat przygotowań i prac diagnostycznych prowadzonych na zlecenie Wydziału Środowiska. Według tego co mnie zapewniał. Myślę, że mogę to powiedzieć, część prac dotyczących inwentaryzacji zasobu przyrodniczego na Opływie Motławy w ramach przygotowań do utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego już została wykonana w ubiegłym roku. Mówił, że jeszcze tam jest trochę prac przygotowawczych, przekazuję co wiem, to podkreślam, mogę coś przeinaczyć niechcący ...

Pani Natalia Grzymała – mieszkanka Gdańska

... żadna umowa z przyrodnikiem inwentaryzatorem w zeszłym roku w Wydziale Środowiska na ten teren nie jest podpisana. Jest mała część inwentaryzacji, w dużej mierze robiona przez naszego lokalnego ornitologa, więc to nie są do końca prawidłowe informacje, bo gdy złożyliśmy wniosek jeszcze w 2021 roku byłam na bieżąco, tzn. czy tam jakby jest coś robione, czy ta inwentaryzacja jest. I cały czas było przekonywanie, że pracujemy nad tym, pracujemy nad tym. Natomiast gdy w styczniu poprosiliśmy o inwentaryzację, żeby było odniesienie dla DRMG, czy tam były gatunki chronione, to się okazało, że nie ma, jest tylko częściowa inwentaryzacja ptaków, ale pan Klamon, który ją robił podkreślał, że nie można tego brać jako takiego pełnoprawnego dokumentu. Cieszymy się bardzo, że już w tym roku są zabezpieczone środki na tą inwentaryzację, tylko w momencie, kiedy ona jest robiona w czasie prowadzenia tak dużej inwestycji ona po prostu nie będzie miarodajna według tego co było wcześniej, w zeszłym roku, czy wcześniej.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dobrze. Tutaj pani dyrektor Pielak się zgłosiła, myślę, że z jakąś informacją uzupełniającą, ponieważ wiadomo, że wszelkie prace rewitalizacyjne są monitorowane i koordynowane przez Biuro Rozwoju Gdańska, bardzo proszę.

Pani Ewa Pielak – Zastępca Dyrektora Biura Rozwoju Gdańska

Proszę Państwa, odnośnie do Opływu Motławy tutaj chciałabym podkreślić coś co już, no parę razy zostało powiedziane. Ta inwestycja jest prowadzona zgodnie ze wszelkimi uzyskanymi pozwoleniami, łącznie właśnie z pozwoleniem konserwatora zabytków. Obecnie zresztą na wniosek społeczności lokalnej są prowadzone przeróżne kontrole, jeżeli chodzi o Opływ Motławy. Jest zarówno na bieżąco kontrola Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, kontrola Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ). Mieliśmy też kontrolę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. Na chwilę obecną nie mamy żadnych protokołów pokontrolnych, nie mamy żadnych informacji o tym, że wykazano jakiegokolwiek nieprawidłowości, jeżeli chodzi o ta sprawę formalną. Nie wstrzymano robót, roboty są kontynuowane. To wstrzymanie krótkotrwałe na około 2 tygodnie w lutym przez WKOZ zostało szybko wyjaśnione i roboty zostały przywrócone. Rozumiem tutaj społeczność lokalną, że obawiają się o efekty tej inwestycji, natomiast jeżeli

chodzi o stronę formalną jest ona prowadzona zgodnie z wszelką posiadaną dokumentacją i zgodnie z tym co zalecają kolejne jednostki kontrolujące.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję pani dyrektor. Taka moja refleksja jest taka, że ten przypadek, czego byśmy nie powiedzieli tj. o ile można użyć słowa doskonały przykład na to, że to o czym mówiliśmy kilkanaście minut temu, a więc proces preprojektowy ma szalenie istotne znaczenie. Mam świadomość, że rewitalizacji obiektów z ery manieryzmu i to jeszcze pochodzenia wojskowego dość złożoną nakładką i cenną nawarstwień przyrodniczych nie robi się codziennie i to jest bardzo złożona materia. Natomiast wydaje się, że to jest pewne studium przypadku jak pewne rzeczy również na przyszłość zaplanować, może z większą wrażliwością, może z większą uważnością. Mam świadomość tego, że jest to szalenie złożony proces i że też jest to proces, który odbywa się pod presją czasu. Niejednokrotnie rozmawialiśmy, chociażby o kwestii Szańca Zachodniego, w którym tam akurat inne aspekty przyrodnicze, bardziej środowiskowe niż przyrodnicze tam odgrywały rolę, ale też okazał się bardzo dużym wyzwaniem. Widzę, że pani dyrektor chciałaby coś uzupełnić, zgłoszone są pani Natalia i pani dyrektor, nie wiem jaka kolejność, czy ktoś do kogoś ad vocem. Zrozumiałam, że teraz pani dyrektor chciała jeszcze uzupełnić, bardzo proszę.

Pani Ewa Pielak – Zastępca Dyrektora Biura Rozwoju Gdańska

Chodzi mi o ten proces przedprojektowy, tylko przypominam, że po pierwsze w roku 2016, 2017 były prowadzone prace nad GPR-em. Ten proces zaczyna się teraz ponownie. Ponadto sama dokumentacja techniczna, jakby sposób zagospodarowania tego terenu były również konsultowane z mieszkańcami. Powiem więcej. Tutaj pierwsza dokumentacja techniczna, która powstawała, przypominam był to koszt rzędu 300 tysięcy złotych. Ona nie uzyskała aprobaty Konserwatora Zabytków. W związku z powyższym zostało uruchomione drugie postępowanie, jeżeli chodzi o powstanie dokumentacji technicznej, było to w trybie zaprojektuj i wybuduj. Proces toczył się przez lata. To nie jest tak, że nagle weszła dokumentacja, której nikt nie widział, która nigdzie nie była pokazywana, jest to proces, który się zaczął 5 lat temu. Mieszkańcy mieli dostęp do tej dokumentacji, mogli na każdym etapie zgłaszać swoje uwagi. To jest jakby jedna rzecz. Druga rzecz. Nawiązując też do wypowiedzi radnego Majewskiego, który wskazywał, że jakby nawierzchnie, które są tam używane nie do końca też odpowiadają Konserwatorowi Zabytków, że jest to niezgodne z tym co zaleca Konserwator Zabytków. Proszę mi uwierzyć, że Konserwator Zabytków na każdym etapie zatwierdza materiały, często, mamy podobny przykład na Biskupiej Górze, jeżeli chodzi o materiały użyte do układania nawierzchni, że wykonawca z ułożonym kawałkiem nawierzchni czekał na zatwierdzenie KZ chyba, nie wiem, chyba dwa miesiące. Także nie zgodzę się też z tym, że jest to niezgodne z tym co zaleca KZ. Gdyby było niezgodne z tym, mamy już przykłady inwestycji, które KZ wstrzymał na długie miesiące dopóki nie zatwierdzi jakby tych wniosków materiałowych i materiałów użytych do wykonania tej czynności. To tyle z mojej strony. Zachęcam tutaj mieszkańców do włączenia się od samego początku w proces, który teraz zaczynamy. Rozumiem, że już w tej chwili na Opływie Motławy jesteśmy w trakcie, natomiast zaczynamy proces, który będzie się toczył przez kolejne lata, również dotyczący Dolnego Miasta, więc zachęcam do włączenia się aktywnego w ten proces, który w tej chwili zaczynamy właśnie po to, żeby uniknąć w przyszłości takich kontrowersji. Jeszcze raz podkreślam. Dokumentacja powstawała przez 4 lata. Jedna nie uzyskała aprobaty KZ, powstała druga, która uzyskała aprobatę KZ i w tej chwili jest realizowana. Dziękuję.

Pani Natalia Grzymała – mieszkanka Gdańska

To ja bym się chciała odnieść do tej wypowiedzi. Tak, ja zdaję sobie sprawę, że były konsultacje i w 2016, 2017 i 2019 roku, tylko w momencie, kiedy mówimy o tak szerokiej w czasie inwestycji, to powinny być jakieś możliwości zmiany, a w momencie, kiedy słyszymy od pana prezydenta, że teraz najważniejsze jest rozliczenie tej inwestycji, to coś tu jest nie w porządku. Ja jako mieszkanka oczywiście, w momencie, gdy oglądałam projekty i urzędniczka z Biura Rozwoju Gdańska mówiła mi, że dolna ścieżka będzie miała powierzchnię biologicznie czynną, to czy to jest mój obowiązek, żeby dopytywać o to w jaki sposób ta ścieżka jest zrobiona, bo ona nie jest powierzchnia biologicznie czynną i możemy się o to spierać, nie mówiąc też o tym, że wiele z tych uwag, w szczególności z 2019 roku było bardzo pro środowiskowych i mimo, że nawet jest tam taka uwaga, żeby tereny przy trzcinach zostały nienaruszone, a właśnie ta dolna ścieżka jest przykładem na to, że jednak coś tu nie zadziało. Też nie chodzi o to, żebyśmy my jako mieszkańcy, chcę podkreślić, że w tej inwestycji przy tak ważnym przyrodniczo terenie zupełnie pominięto ten aspekt przyrodniczy, że Wydział Środowiska stwierdził, że ta ocena oddziaływania nie jest potrzebna, mimo, że pół roku wcześniej jakby z pozytywną opinią zaaprobował nasz projekt i to jest taka duża dysproporcja, bo ewidentnie widać, że tutaj jest coś nie halo.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Pani Ewa Pielak jeszcze się zgłasza, bardzo proszę.

Pani Ewa Pielak – Zastępca Dyrektora Biura Rozwoju Gdańska

Tylko chciałabym powiedzieć, że nie będę tutaj wchodziła w kompetencje Wydziału Środowiska. Dostaliśmy decyzje takie jakie dostaliśmy i na podstawie tych decyzji inwestycja jest realizowana. I to tyle, i właściwie chyba nic więcej nie mam do dodania.

Pani Natalia Grzymała – mieszkanka Gdańska

Ale z drugiej strony, to co mówiłam wcześniej, po drugiej stronie półtora roku wcześniej były inwestycje na dużo mniejszą skalę, gdzie wykazano te gatunki chronione, no i teraz też wiem, że już poszedł wniosek o derogacje, to było wiadome, że te gatunki tam są więc jakby to jest przesłanka do tego, żeby ta ocena oddziaływania na środowisko była.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Nie jestem w stanie odpowiedzieć na to pytanie z oczywistych względów. Umówmy się w ten sposób, tak jak wspomniałam. Wprawdzie takie przekrojowe posiedzenie dotyczące zieleni jest planowane na sierpień w planie pracy naszej Komisji, ale jesteśmy umówieni z Wydziałem Środowiska, tak jak powiedziałam jeszcze w niedługim czasie oni przyjdą do nas z taką szerszą prezentacją, gdzie będziemy mieli więcej przestrzeni na rozmowę i też na pewno nie będzie tego dyskomfortu, że tak powiem wszyscy będą w rozjazdach. Tutaj akurat ich mieliśmy dzisiaj w związku z uchwałą, która była procedowana, ale sama pani widziała, że był to tryb mocno zawodzący. Poproszę pana dyrektora, żeby albo osobiście, albo kierując kogoś z merytorycznych kierowników dołączył do naszego posiedzenia Komisji. Dam pani oczywiście znać, bo myślę, że to jest wprawdzie, sama pracując w zagospodarowaniu przestrzennym, wiele rzeczy widziałam, łącznie z tym, że część Wisły kwalifikuje się do obszaru chronionego krajobrazu i nie i nie chce tutaj tego przypadku, bo nie o tym Komisja Zagospodarowania Przestrzennego w mieście Gdańsku, natomiast proszę mi wybaczyć, nie odpowiem na to pytanie, nie jest to moja kompetencja, natomiast jak najbardziej dopilnuję, żeby to pytanie padło i żebyśmy tutaj odpowiedź uzyskali.

Pani Natalia Grzymała – mieszkanka Gdańska

Super, bardzo dziękuję. I ostatnia rzecz, bo właśnie będą trwały prace nad zespołem przyrodniczo-krajobrazowym i też będziemy prosić Państwa o wsparcie.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Tak jak już, myślę, że mogę powiedzieć w imieniu również innych członków Komisji wyraziłam duże zainteresowanie, tematem też właśnie w ramach tej przekrojowej dyskusji na temat planów, przede wszystkim zespołu ds. form ochrony przyrody, ale w szerszym kontekście Wydziału Środowiska na pewno wrócimy w najbliższych miesiącach. Nie chcę rozstrzygać, to była rozmowa telefoniczna, w którym momencie była podpisana umowa, która nie, przekazałam jedynie zasłyszana informację. Natomiast oczywiście będę pamiętać, żeby też panią, niezależnie od tego, że staram się i na swoich mediach społecznościowych udostępniać informacje o Komisji i wisi ona na BIP, żeby przypomnieć, żebyśmy tutaj nic nie uronili.

Mam jeszcze a pro po zabytków pytanie do państwa Radnych, właściwie taką propozycję do Państwa radnych. Mianowicie jak Państwo być może pamiętają z planu pracy wynikało, mieliśmy w tym miesiącu omawiać kwestie zabytków i tego jakie są potrzeby zgłaszane w kontekście naboru. No niestety okazało się tak, ponieważ tutaj też kwestia uwarunkowań formalnych w przypadku pewnych zasadniczych wątpliwości pan konserwator jest zmuszony wystąpić o uzupełnienie do projektodawców. Też tutaj nie wchodząc w szczegóły, że nie wszystkie procedury są wprost zależne ani od pana konserwatora, ani od projektodawców. Termin zgłoszenia gotowości tych projektów do dyskusji musi ulec przesunięciu. Propozycja jest taka, żebyśmy to omówili, no już niestety przy okazji dyskusji nad uchwałą. Natomiast złożę taką rekomendację, ona nie musi być rozpatrzona pozytywnie, wszakże to nie my jako Komisja jesteśmy właściwi do formułowania uchwały w tym zakresie, żeby być może tych wszystkich wniosków nie głosować w formie jednej uchwały, natomiast proponuję, żebyśmy wtedy zaprosili, bo nie wyobrażam sobie, żeby dyskusja na temat dotacji zabytkowych odbyła się bez udziału beneficjentów. Myślę, że to jest powoli taka dobra tradycja naszej Komisji. Natomiast do czego zmierzam? Proponuję, żebyśmy jednak sprawy omówili na regularnej kwietniowej Komisji, tylko uprzedzając, że również będzie to raczej absorbująca czas Komisja. Czy takie rozwiązanie Państwu radnym odpowiada?

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Wobec tego, że nikt się nie odzywa chciałbym powiedzieć, że nie zgłaszam sprzeciwu wobec takiej propozycji.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dobrze, to jeden głos, zakładam, że reszta z Państwa też, gdyby to jakoś kolidowało z planami ...

Radny Cezary Śpiewak – Dowbór – członek Komisji

... też popieram pani Przewodnicząca, świetny pomysł.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Tak, że miejmy bezpośredni kontakt z beneficjentami, tym bardziej, że są pewni beneficjenci, którzy współpracują, no pewnym dłuższym cyklem inwestycyjnym z

miastem Gdańsk, myślę, że tutaj należy być z nimi w stałym kontakcie, nie tylko za pośrednictwem urzędników, których tutaj kompetencji nie podważam, ale również, tak jak np. na Komisji Zagospodarowania Przestrzennego jakby naturalną praktyką stało się to, że każdy kto może skorzystać na podjęciu uchwały jest zapraszany na Komisję Zagospodarowania Przestrzennego, żeby ustosunkować się do ewentualnych pytań i wydaje się to dość oczywiste.

Dziękuję bardzo. Jeżeli nie ma innych pytań, to bardzo Państwu dziękuję za obecność. Jeszcze dla formalności podsumuje listę obecności:

Lp.	Nazwisko i imię	Stanowisko	Zakończenie obrad
1.	Golędzinowska Anna	Przewodnicząca	Obecna
2.	Jaroszewicz Waldemar	Wiceprzewodniczący	Obecny
3.	Błaszczyk Kamila	Członek Komisji	Obecna
4.	Czerniewska Katarzyna	Członek Komisji	Obecna
5.	Majewski Przemysław	Członek Komisji	Obecny
6.	Skarbek Mateusz	Członek Komisji	Obecny
7.	Śpiewak-Dowbór Cezary	Członek Komisji	Obecny

Jeszcze raz Państwu dziękuję. Do zobaczenia z częścią Państwa na Komisjach z częścią na sesji. Dobrego wieczoru. Zamykam 50 posiedzenie – godz. 19:00.

Przewodnicząca
Komisji Zrównoważonego Rozwoju
Rady Miasta Gdańska

Anna Golędzinowska

Protokół sporządziła:

Elżbieta Wajs-Deyck
Główny Specjalista
W Biurze Rady Miasta Gdańska